

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
— Posredniški oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

PARIZ, 18. aprila. br. Četudi je bil predlog, ki ga je glede posredovalne akcije velešil v španski državljanski vojni sprožil v angleški spodnji zbornici lord Churchill, sprejet v mednarodnih krogih dokaj skeptično in je svetovni tisk napovedoval, da bo ostalo samo pri predlogu, se sedaj doznavo, da temu ni tako. Polslužbeni »Petit Parisien« namreč poroča, da sta se angleška in francoska vlada obrnili na predsednika ameriških Zedinjenih držav Roosevelta s predlogom, naj bi on kot predstavnik v španskem sporu popolnoma nevtralne države prevzel vlogo posredovalca, kakor je svoječasno ameriški predsednik Wilson interveniral v svetovni vojni. Izgleda pa, da se Roosevelt ne bo oprijel tega nehalnega posla. Po poročilih iz ameriških vladnih krogov, kjer te informacije potrjujejo, prevladuje tam mnenje, da mora Amerika tudi še nadalje ostati v španskem sporu strogo nevtralna, tem bolj, ker smatra špansko državljansko vojno za docela evropsko zadevo, v katero se Ameriki ne kaže vmešavati. Evropske velenile imajo po mnenju ameriških vladnih krogov dovolj moči in vpliva, da lahko

Prizadevanja za premirje v Španiji

Rooseveltu ponudeno posredovanje

Anglija in Francija sta predlagali predsedniku ameriških Zedinjenih držav, naj bi posredoval v Španiji, vendar pa se ameriški vladni krogi temu protivijo

same likvidirajo špansko klanje, treba je le, da se končno medsebojno sporazumejo in druga drugi bolj zaupajo. Kljub temu stališču ameriških vladnih krogov pa v Parizu in Londonu še niso izgubili upanja, da se bo Roosevelt vendarle odzval temu predlogu, tem bolj, ker bo šele po ureditvi španske zadeve mogoče posvetiti vse sile uravnaveženju svetovnega gospodarstva, ki si ga Amerika iskreno želi.

Kaj sodijo v Parizu

PARIZ, 18. aprila. AA. Pariški listi so danes posvetili skoraj vse svoje zunanje politične razprave španskemu vprašanju. »Excelsior« meni, da bosta strogo izvajana mednarodna kontrola v Španiji in poznejši sporazum o istočasnem umiku vseh tujih dobrovoljcev iz Španije znatno spremenila situacijo. Čim bosta oba španska tabora prepričana samemu sebi, se bo kmalu opazilo, da so se Španci sami naveličali borbe in da so že sedaj prepričani, da nadaljevanje sedanje državljanske vojne ne more dovesti do ničesar drugega kakor do propada nesrečnega španskega naroda. Tedaj bo prišel tudi čas, ko bo mogoče optimističnejše gledati na sleherno posredovalno akcijo prijateljskih sil, ki so pripravljene jamčiti Španiji za njeno nezavisnost in teritorialno edinstvo.

Tudi »Journal« govori o takem posredovanju. sleherni Španec, ki je le malo pomislil na položaj svojega naroda, se bo prav zlahka odrekal nadaljni borbi. Oba tabora, ki se sedaj borita med seboj na življenje in smrt, bi se v primeru umika tujih prostovoljcev iz Španije in spritno stroge kontrole nazadnje je podredila moči, ki bi ga posredovalec postavil na čelo španske dežele.

Bombardiranje Madrida

Brezuspešni poskusi frankovcev za osvoboditev oddelkov, obkoljenih v vseučiliškem okraju

Madrid 18. aprila. AA. Včeraj je frankovsko topništvo izredno hudo obstreljevalo Madrid. Takega bombardiranja v Madridu doslej še niso doživeli od vsega početka do današnje vojne. Obstreljevanje glavnega španskega mesta se je pričelo že dopoldne. Zavleklo se je pa preko pol dneva in trajalo do poznega popoldne. Po prvotnih vesteh je bilo ubitih 15 ljudi, okrog 50 pa ranjenih, večerni listi pa so že imeli podatke o 71 mrtvih. Samo okrog madridske podružnice agencije Havas so našli 9 žrtev. Nekaj granat je udarilo tudi v jetnišnico San Anton, kjer so zaprti politični nasprotniki sedanje režima v Madridu, v glavnem pripadniki desničarskih strank. Dva izmed njih sta bila ubita, osem je bilo ranjenih.

Medtem je republikanska vojska izvajala nekaj novih postojank frankovcev na fronti pri Escorialu. Zavzela je nekatere postojanke na hribu Atlaju. Kmalu nato je odbila dva napada frankovcev pri Nalatalni Somosierr. Frankovci so napadali pod zaščito tankov in oklopnih avtomobilov. NE tank in en oklopn avtomobil sta bila razdejana.

Zvečer ob 22. je bil objavljen komunike, ki pravi: Na centralni fronti so republikanske čete odbile zelo močan napad nasprotnikov in še ponoči so zavzele nekaj važnih postojank upornikov, ki so se brez upora umaknili. Uporniško topništvo je medtem pričelo zločinsko obstreljevati prebivalstvo Madrida. Granate so zahtevale precejšnje število človeških žrtev. Naše topništvo je močno reagiralo in obstreljevalo zlasti vseučiliški okraj. Tako je onemogočilo upornikom, ki so tam zbrani, da bi se oskrbeli s prehrano. V ostalih delih te fronte je prišlo le do manjših spopadov. Na našo stran je prestopilo 8 upornikov. Na fronti pri Teruelu so se danes nadaljevale operacije in brez velikega odpora so republikanci zavzeli Santa Barbara in San Roco. Naše letalstvo je bilo zelo aktivno in je v nekaj spopadih z nasprotnikom sestrelilo tri nasporna letala.

Na aragonski fronti je prišlo le do manjših prask. Na severni fronti je naše topništvo blizu Evscadije uspešno obstreljevalo nacionalistične postojanke. Okrog Ovieda so se le po malem obstreljevali. Pri Escambrelu je republikansko topništvo bombardiralo frankovske postojanke. Na vrhu Oteru pri Leonu smo zboljšali svoje postojanke. Pri Santandru so se kakor običajno obstreljevali s puškami, streljnicami in mestoma tudi s topovi. Na vsej severni fronti nenehoma prehajajo miličniki in civilisti na republikansko stran.

Na južni fronti so republikanci ves dan utrjevali zavzete postojanke. Na njihovo stran je prestopilo spet nekaj Francovih vojakov. Pri Almeriji je bilo dezertirjev še več. Na drugih frontah in odsekih ni bilo nikakih važnejših dogodkov.

Po podrobnejših vesteh agencije Havas so republikanci včeraj patrolirali okrog

francoskega mostu. Nacionalisti jih niso nadlegovali. Zmerom bolj pa se potrjujejo vesti, da so uporniki v vseučiliškem okraju v zelo težavem položaju. Tam okrog so republikanci našli mnogo trupel, kar si razlagajo tako, da uporniški podoficirji in oficirji streljajo v hrbet svojim ljudem, ki skušajo bežati na republikansko stran.

Pri Carabanchellu so si republikanske čete zboljšale svoje postojanke. Prav južno od Madrida, pa je bilo bombardiranih nekaj nacionalističnih formacij.

Madrid, 18. aprila. AA. Republikansko letalstvo je včeraj popoldne hudo bombardiralo Teruel. Vojaški objekti, razne vojašnice, železniška postaja, železniška proga in drugi so bili popolnoma razdejani. Pri letalskem napadu pri Teruelu je sodelovalo 60 letal, ki so vrgla na mesto vse bombe, kar so jih ponesle s seboj. Frankovska letala so se jim postavila v bran toda brez večjega uspeha. Pet letal znamenje Fiat je bilo sestreljenih, 2 izmed njih sta se vneli.

Z baskijske fronte

Bilbao, 18. aprila. AA. Baskijski komunike o včerajšnjih bojih pravi, da sta se obe nasprotniki topništvi pri Evscadiji v pokrajini Guipuscoi hudo obstreljevali. Do enakega topniškega dvoboja je prišlo tudi pri Lesoroitu. Nadalje so Baski bombardirali postojanke frankovcev pri Loriji. Pri Elbaru so republikanski topovi po vsem onemogočili koncentracijo Francovih čet. Na fronti v smeri proti Burgosu ni bilo nikakih posebnih dogodkov. izjimi lenomj Va dNem ni

Odkrita nova zarota frankovcev v Madridu

Madrid, 18. aprila. AA. Sinočnji listi so objavili uradno poročilo, da so oblasti v Madridu odkrile organizacijo španskih falangistov. Aretiranih je bilo 55 ljudi. Organizacija je pripravila še tudi manifest, ki naj bi se objavil omega dne, ko bi Franco zavzel Madrid.

Bombe na ženske in otroke

Amerija, 18. aprila. AA. Nad mestom se je pojavilo nacionalistično letalo. Vrglo je 5 bomb. Po dosegljivih podatkih sta bila ubita dva otroke, ranjena pa je bila neka žena. Dve hiši sta bili razdejani.

Francovo poročilo

Burgos, 18. aprila. AA. O včerajšnjih bojih okrog Madrida je objavil glavni stan generala Franca naslednje poročilo: Nacionalistično topništvo je bombardiralo vladne postojanke severno od Carabanchela, kjer so se pričele koncentrirati nove republikanske čete, ki naj bi nadomestile moštvo v prvih jarkih v tem odseku, ki je bilo v poslednjih bojih zdecimirano. Republikanci so imeli zaradi tega obstreljevanja izredno velike izgube, zlasti med pokopališčem in mostom Valescasom.

Ker je poveljstvo vladne vojske predsočnim zahtevalo kratko prekinitve sovražnosti, da bi se lahko pokopali vladni

vojaki pri Pardunu in je nacionalistično vrhovno poveljstvo na to pristalo, je večji del včerajšnjega popoldneva na tem odseku potekel v miru. Na obeh straneh so pokopavali ubite vojake.

Na aragonski fronti je republikanska vojska razvila živahnjšo akcijo pri Teruelu. V nekem letalskem spopadu je neko nacionalistično letalo pogumno zaletelo v rdečega nasprotnika. Obe letali sta se vneli in padli. V nadaljnji borbi smo sestrelili tri nasporna letala.

Na severni fronti je slabo vreme onemogočilo nadaljnje operacije. Na ostalih frontah pa se je razvijalo le običajno obstreljevanje.

Na fronti pri Cordobi so nacionalisti odbili republikanski napad in je bilo večje število napadalcev ubitih.

Na aragonski fronti je 30 republikan-

skih letal napadlo nacionalistično eskadriljo. Od 15 letal je bilo 7 sestreljenih.

Francov poziv Baskom

Bayonne, 18. aprila. AA. Nad Bilbaom so se včeraj pojavila nacionalistična letala, ki so preplavila mesto z letaki, s katerimi se poziva prebivalstvo, naj se uda generalu Francu. Dve uri pozneje, je izvršilo 24 uporniških lovskih letal napad na republikanske postojanke. Kakor vse kaže, je ta napad pomenil prvo pripravo za novo ofenzivo frankovcev proti Baskom.

Novi guverner španskega Maroka

Burgos, 18. aprila. AA. Včeraj je bil objavljen ukaz, s katerim je bil imenovan za novega komisarja v Maroku Juan Bel-Guedere.

Anglija podpira generala Franca?

LONDON, 18. aprila. d. Veliko razburjenje v vsej angleški javnosti je izzvalo poročilo enega najstarejših kapitanov angleške trgovske mornarice, 70-letnega Johnesa, ki poveljuje 1.200-tonskemu tovornemu parniku »Marie Llewellyne«. Kapitan Johnes je nameraval prepeljati velik tovor krompirja iz Saint Jeana de Luz v Bilbao. Tik pred Bilbaom pa ga je ustavil angleški rušilec »Brazen« in ga prisilil, da se je moral vrniti, čeravno ni na vsej poti srečal niti ene francove ladje in ga nihče ni kakorkoli oviral na poti v Bilbao.

V vsej angleški javnosti je to postopanje angleške voje mornarice še bolj utrdilo vtis, da hoče Anglija s takim postopanjem podpreti generala Franca. Tudi v parlamentarnih krogih zelo ostro kritizirajo tako izvajanje politike nevmešavanja, tem bolj, ker je sedaj popolnoma zanesljivo ugotovljeno, da je pot v Bilbao popolnoma svobodna. Splošno tolmadžijo, da podpira Anglija na ta način Francovo blokado baskijske obale. Ne samo opozicijske, marveč tudi vladne skupine so zaradi tega že vložile več interpelacij v spodnji zbornici

Kriza sovjetske vlade

Komisar za notranje zadeve Hinčuk je odstopil zaradi nesoglasij s Stalinom — številne aretacije

LONDON, 18. aprila. br. Po informacijah »Morningpost« je nastala zaradi poslednjih dogodkov v Rusiji kriza sovjetske vlade. Potem, ko so vtaknili v zapor šefa GPU Jagodo in zaprli komisarja za promet Kaganoviča, je sedaj podal ostavko zaradi nesoglasij s Stalinom tudi komisar za notranje zadeve Hinčuk. Napovedujejo tudi še odstop nekatere drugih članov sovjetske vlade, tako da bo tudi v vladi sami prišlo do temeljitega razčiščenja. Stalin brezobzirno nastopa proti svojim političnim nasprotnikom in se aretacije ne-

zanesljivih komunističnih voditeljev in visokih uradnikov z vsakim dnem bolj množe. Sedaj so v komisariatu za poljedelstvo odkrili veliko špijonažno afero. V zvezi s tem je bilo aretiranih večje število vodilnih uradnikov tega ministrstva. Zaprl so tudi večje število nemških komunistov, ki so bili nameščeni v raznih krajih Rusije. Osumili so jih, da skrivaj rovarijo proti Stalinu ter da so v zvezi z nemškimi narodnosocialističnimi krogi. Vse kaže, da bo v Rusiji prišlo v kratkem do zelo resnih dogodkov.

Nemčija noče nič slišati o zblizanju z Rusijo

PARIZ, 18. aprila. AA. Ves nemški tisk odločno zavrača govorice o možnosti nemško-ruskega zblizanja, ki so se ponovno pojavile v inozemskih listih. »Berliner Börsen-Zeitung« pravi med drugim, da zadnji važni politični sestanki v srednji in jugovzhodni Evropi, niso bili niti najmanj povoljni za politiko Moskve, ki je zaradi tega sprožila novo kampanjo proti Nemčiji. Ino, zemski listi, ki so objavili vesti o tem zblizanju, hočejo le povečevati pomen zavezništva z Rusijo, ki bi vsakekor pridobilo, če bi bilo res, da si celo protiboljševska Nemčija skuša ustvariti dobre odnose z Moskvjo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Dva faktorja sta v Nemčiji, ki o je razširjevala te globoke premalo upoštevati in ju priznati pri svojih kombinacijah. To sta nemška

vojska in nemški gospodarski krogi. Po teh lažnih vesteh naj bi bili posamezni ugledni nemški generali po nekih razgovorih z nekimi ruskimi oficirji skušali pripraviti vodjo države o potrebi nove zunanje politične operacije. Služne predloge naj bi bili stavili voditelji tudi nemški gospodarski krogi. Samo po sebi je razumljivo, da je oboje nemogoče. Naši gospodarski krogi morajo tako podlikanja smatrati za žalitev in kleveto, da o časti naše vojske niti ne govorimo.

»Kölnische Zeitung« pravi o teh govorih, da so le moskovska šarlatanska podlikanja. Kampanja je sicer lepo maskirana, toda velika večina svetovne javnosti je pravočasno opazila, za kaj gre. Z onimi pa, ki so tem lažem nasledili, nikakor ni treba sočustvovati.

O čem bosta razpravljala na svojem sestanku v Benetkah Mussolini in Schuschnigg

RIM, 18. aprila. AA. »Lavoro Fascista« se danes bavi s sestankom Mussolinija in Schuschnigga v Benetkah in beleži govorice, ki so se o tem sestanku razširile v francoskih političnih krogih. Po teh govorih so na Dunaju prepričani, da je habsburska restavracija potrebna za oživanje avstrijske neodvisnosti. Zaradi tega legiti-mistično vprašanje ni takega značaja, da bi mogla restavracija komurkoli škoditi. Na-

dalje se bo na beneškem sestanku izvršil nadaljnji korak v novi organizaciji podunavskih držav, ki se je pričela z italijansko-jugoslovenskim sporazumom in avstrijsko-češkoslovaškimi stiki. Avstrija se na namerava ločiti od Italije, nego skupno z njo najti osnovo za obli sporazum v Srednji Evropi, ki bi lahko le še bolj zavaroval avstrijsko neodvisnost in nedotakljivost avstrijskih meja.

Bombe na varšavski univerzi

Varšava 18. aprila. br. V univerzitetni knjižnici je včeraj eksplodirala bomba. Ranjen k sreči ni bil nihče, ker je nastala eksplozija v času, ko je bila knjižnica popolnoma prazna, pač pa je popolnoma demobrirano pohištvo in uničenih je mnogo knjig. Zaradi tega je bila odrejena zatvornitev univerze.

Potres v veliki daljavi

Beograd, 18. aprila. AA. Potresomerski zavod na Tašmajdanu je včeraj ob 4.20.44 zabeležil začetek zelo hudega potresa v daljavi 9.000 km od Beograda. Maksimalni pomik tal v Beogradu je bil ob 4.54.27 in je znašal 212 mikronov z valovno periodo 20 sekund. Konec zapisovanja potresa je bil ob 5.21.

Samomor Ljubljancanke v Beogradu

Beograd, 18. aprila. p. V nekem znanem beograjskem bioskopu je sinoči izvršila samomor Slovenka Stanislava Puh iz Ljubljane. Po večerni predstavi je odšla na stranišče, kjer je popila večjo količino ilzola. Na njene krike so prihiteli uslužbenci in videč kaj se je zgodilo so poklicali zdravnik. Kljub takojšnji pomoči in prevozu v

bolnico, kjer so ji izpraznili želodec je nesrečnica ponovi izdihnila. V Beogradu je živela od leta 1932, bila pa je zadnje čase brez službe. Kljub temu ne more biti beda vzrok njenega obupnega dejanja, ker so našli pri njej večjo vsoto denarja. Vse kaže, da jo je poglala v smrt nesrečna ljubezen.

Ineni in Ruždi Aras v Dubrovniku

Boka Kotorska, 18. aprila. AA. Včeraj popoldne si je tuški ministrski predsednik Ismet Ineni v spremstvu turškega zunanjega ministra dr. Ruždija Arasa, našega ministra vojske in generala Mariča, bana zetske banovine in drugih uglednih osebnosti ogledal več vojnih in pomorskih ustanov, katerih vzorna ureditev ga je prijetno iznenadila. Sinoči se je udeležil svečanega banketa, na katerem je ban Ivančević pozdravil goste s pristočno dobrodošlico. Na banovo zdravico je odgovoril predsednik turške vlade Ismet Ineni. Kratko je povzel vtise s svojega potovanja po naši državi in poudaril, da je Jugoslavija postala važen faktor za dobrobit vseh balkanskih narodov. Svoj govor je zaključil z vzklikom: Živela Jugoslavija!

Dav ob 8. sta turška državna, vojni minister general Marič in ostalo spremstvo odpotoval v Dubrovnik. K slovesu so se zbrali zastopniki oblasti in velika množica ljudstva iz mesta in vse okolice. Tudi v Dubrovniku je bil gostom prirejen svečan sprejem. Odpeljali so se takoj v pomorsko vojno akademijo, kjer jim je bil prirejen svečan vojaški sprejem. Po ogledu akademije in zankusi so si gostje ogledali znamenitosti mesta, nato pa so odpotovali preko Mostara in Sarajeva v Hanpijesak, kjer bodo nočjo prenočili.

Obsojeni komunisti

Beograd, 18. aprila. AA. Državno sodišče za zaščito države je s svojo razsodbo z dne 17. aprila t. l. obsodilo te osebe zaradi članstva in propagande komunizma: Ivana Mavrina, krojaškega obrtnika iz Delnic na tri leta robije in 3 leta izgube častnih pravic; Ivana Plešeta, krojaškega obrtnika iz Delnic, na podrgro leto robije in 2 leti izgube častnih pravic; Stan ka Majnarica, mesarja iz Delnic, na leto dni robije in leto dni izgube častnih pravic; Nikolo Račkaga, čevljarkega pomočnika iz Delnic na leto dni strogega zapora; Andreja Mavrina, delavca iz Delnic, na leto dni robije in leto dni izgube častnih pravic; Kazimira Kruljca, delavca v Lokvah, na 2 in pol leta robije in tri leta izgube častnih pravic; Vinka Stanelha, delavca v Lokvah na pet mesecev strogega robije in 2 leti izgube častnih pravic; Stanvaha, na leto dni strogega zapora.

Podpredsednik PAB g. Andrija Radović o likvidaciji kmečkih dolgov

Ljubljana, 18. marea.

O priliki poseta podpredsednika Privilegirane agrarne banke g. Andrije Radovića v Ljubljani je ljubljanska podružnica PAB sklicala v dvorano OUZD konferenco zastopnikov denarnih zavodov. Konferenco je danes dopoldne otvoril upravnik ljubljanske podružnice g. Povh, ki je zborovalcem predstavil podpredsednika g. Andrijo Radovića kot bivšega črnogorskega ministrskega predsednika, politika, gospodarstvenika in sedanjega poselevdečega podpredsednika PAB, kakor tudi glavnega ravnatelja banke g. Milorada Jekremovića ter ostale funkcije zavoda.

Podpredsednik g. Andrija Radović je nato v skiro dvornem govoru povedal mnogo zanimivega iz naše gospodarske in politične zgodovine zadnjega stoletja, razpravljal je o pogreških, ki smo jih napravili pri Narodni banki, zlasti pa o priliki stabilizacije dinarja in pozneje ob nastopu kreditne krize. Nato je orisal ogromno delo, ki ga ima izvršiti Privilegirana agrarna banka, ki ji je poverjeno, da izvrši likvidacijo kmečkih dolgov. Banka je prevzela za 2 in pol milijarde kmečkih dolgov in ima sedaj 700.000 posameznih dolžnikov. V zvezi s to likvidacijo bo morala država v 12 letih doprinesiti denarno vrhu v višini 1 in pol milijarde Din, vrhu tega pa zahteva ta likvidacija znatne žrtve tudi od denarnih zavodov. Kmetje bodo morali na leto plačati banki okrog 170 milijonov Din, od tega bo odpadlo okrog 80 milijonov na dravsko banovino. Med drugim je dejal, da njegova izvajanja v Zagrebu glede bodočih nalog banke niso bila točno reproducirana in da ne gre za centralizacijo zadružnega kredita. O tej stvari bo objavil vrsto člankov v beograjski »Politiki«. Dotaknil se je tudi vprašanja zakaj ne dobe podružnice avtonomije, Avtonomija se bo brez protokolov dejansko izvedla na ta način, da bo prepuščeno podružnici ves denar, ki ga bo sama izločala na svojem področju.

Ker je svoja obširna izvajanja zaključil šele ob pol 14. ni moglo zaradi pozne ure priti do debata, ki bi oila gotovo prav zanimiva. Gotovo pa je, da bodo naše zadružne organizacije funkcionarjem banke vjasnile svoje stališče o priliki sestankov v ožjem krogu.

Miroljubni glasovi iz Madžarske

SZEGET, 18. aprila. br. Danes je bil tukaj velik shod vladne stranke, na katerem je ministriški predsednik dr. Daranyi obrazložil program svoje vlade. Med drugim je naglasil, da hoče Madžarska služiti ideji miru in nadaljevati politiko čim tesnejšega mednarodnega sodelovanja. Madžarska smatra, da je sodelovanje držav rimskega bloka najboljše jamstvo za miren razvoj prilik v Srednji Evropi in bo zato tudi ostala zvesta tem svojim zavetnikom. Prav tako pa si bo prizadevala, da tudi z vsemi ostalimi državami, zlasti s svojimi sosedi ustvari čim boljše odnose.

Kupujte domače blago!

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 18. aprila
Pomladna nedelja, prva izmed res prijetnih in vedrih, kakršnih si poslej želimo še celo vrsto. Bilo je dopoldne mnogo solnca, popoldne pa — kako bi aprila brez tega! — tudi nekaj rose. Priložnost je bila dana, da se je v predpoldanski uri razvila po Aleksandrovi cesti in po Tivoliju velika promenada. In da so se ob tej priložnosti pokazale premmne ljubljanske lepote v novih, elegantnih pridobitvah mode, tega kar ne bomo poudarjali. Tisti čas je v operi prepevala naša srednješolska mladina, v Narodni galeriji pa je G. Zorman vodil zveste ljubitelje slovenske umetnosti od slike do slike, a po kinematografih so bile dobro obiskane matineeje.

Ljubljanska okolica je zdaj v najlepšem brstenju, pokrajinske slike so čudovito lepe. Vendar zaradi nestalnege aprilskega vremena še ni velikega romanja v prirodo. Dobro obiskani so bili kinematografi in gledališča, tudi kavarne. Nesreč ni bilo, kriminala tudi ne, — bilanca je torej zadovoljiva.

Učiteljstvo želi povišanje prejemkov

Bežigradska osnovna šola je med najmodernejšimi šolskimi stavbami, ki zanima vse, prav posebno pa podeželske solnike. Včeraj so si jo ogledali učitelji iz litjskega sreza. V dvorani, ki je zelo ustrežljiva kot zborovalnica, je bilo najprej stanovsko zborovanje, ki ga je vodil predsednik učiteljskega združenja, dr. J. Zupančič. Podal je pregledno situacijo šole. Nato so počastili spomin odličnega učiteljskega delavca g. Josipa Lapajne iz Cerklje in očeta tovarišice g. Dolinarje iz Kresnice. Učiteljem pripravnikom bodo brezplačno dostavljali »Učiteljskega tovariša« in »Popotnika«. Razliko bodo krili iz doplačil starejših članov. O blagajniških zadevah je razpravljala g. Kopriva iz Zagorja, o Učiteljski tiskarni pa g. Adamič iz Toplice pri Zagorju. Nato je vrsta referentov podala pregled dela raznih odsekov. O Učiteljski samopomoči, ki daje posmrtninske podpore, je razpravljala g. Kolenc iz Zagorja, bilanco dela celjske gospodarske in kreditne zadruge pa g. Turnher iz Višnje gore. Gdč. Robidova iz Velike Koprivnice je prikazala petletni delovni načrt Podmladke Rdečega križa.

V ospredju učiteljske pozornosti stoji nameravana sprememba zakona o narodnih solah, ki jo je nedavno napovedal prosvetni minister g. Stošovič. Solški upravitelj g. Mihelič iz Krke je pokazal na nekatere pomanjkljivosti sedanjege zakona, ki jih bo treba izboljšati. Referenta so izvolili v odbor, ki bo zbral vse predloge pri sekciji JUU v Ljubljani.

Vrzel v strokovnem tisku bodo izpopolnili mariborska Pedagoška centrala, ki bo prišla izdati s prihodnjim šolskim letom Roditeljski list. O njem je razpravljala predsednica g. Zupančič, ki je pohvalila prizadevanje PC v Mariboru. Glede nabiranja zadržnikov in naročnikov bo društvo počakalo na stališče sekcije nasproti novemu roditeljskemu listu. Zivahna debata se je razvila o splošnem naraščanju cen. Izglasovana je bila resolucija, ki zahteva takojšnje povišanje službenih prejemkov. Kr. vlada je priznala nujnost temu vprašanju. Če so prejeli poviške narodni poslanci, se bodo gotovo našla sredstva, da se zadovolji tudi nižje državno uradništvo, ki je bilo doslej od vseh redukcij plač najbolj prizadeto. Resolucija bo poslana na vsa pristojna mesta.

Po zborovanju, ki je bilo na vzgladni višini, je bežigradski šolski upravitelj povedel zborovalce po prekrasni stavbi, ki se je ogledovalcem v primeri s stavbami na deželi zdela kar pravilno imenitna.

Predavanje o Njegošu

V soboto zvečer je priredilo Filozofsko društvo v prostorih Mineraloškega inštituta na univerzi predavanje mladega srbskega publicista Milana Rakočevića o cilju in smislu življenja po Njegošu. Predavanje je otvoril univ. prof. dr. France Veber in označil pomen ljudske in umetne filozofije, poudarjal potrebo, da naj umetna filozofija korenini v ljudski; vzoren primer takega ljudskega filozofa vidi v črnogorskem pesniku Njegošu.

Nato je povzel besedo g. Rakočević in v lepo zasnovanem, zgoščenem, a vendar dovolj preglednem in jasnem predavanju orisal filozofski značaj in pomen svojega genialnega rojaka. Izhajajoč iz dosežanih zelo obsežne literature o Njegošu se je predavatelj zaustavil zlasti pri studiju prof. Brane Petronijevića in si zastavil vprašanje, ali je bil ta črnogorski vladika — pesnik res izpovedovalec schopenhauerjevskega pesimizma? Na to vprašanje so dosedanja komentarji in proučevalci Njegoša odgovarjali pritrilno. g. Rakočević pa je postavil drugo tezo in jo v teku svojega več kot enournega, zares zanimivega predavanja dokazal s prepričevalno argumentacijo iz Njegoševih pesniških dela.

To delo je tako, da mora živo zanimati tudi filozofskega zainteresiranega človeka, »kakaj črnogorski puščavnik vladika Rade je bil s svojo pesniško izoblikovano ide-

jo boja za obstoj predhodnik Darwina in je davno pred Einsteinom spoznal zakon relativitete. Tega črnogorskega misleca je ob spoznanju, da se za vnanjo, le formalno lepoto in dovršenostjo prirode skriva strahoten kaos, posebno zanimala večna borba med dobrim in zlim. V spoznanju in priznanju te borbe pa ni obupal nad človekom in ni šel v popoln pesimizem, čeprav je v vladiki »Danilu« (»Gorski vijenec«) ustvaril črnogorskega Hamleta, marveč je dosegel, da zmaguje nad vsem kaosom »umna sila«, ki stoji na strani dobrega. V človeku tli nenehoma iskra te kozmične »umne sile«, in čeprav je Njegoš se ostreje kot Pascal spoznal, kako se človek kakor slama zviija med vetrovi in tolikanj se bori v samem sebi z animaličnimi nagoni in nestanovitno voljo, je vendar v iskri »umne sile« človekova rešitev. Tako je Njegoš premagal duha zanikanja in črnoglednost misli ter se povzpela k svojski etični koncepti življenjskega smotra in smisla. Človek mora preko »umne sile«, ki jo ima v sebi, premagovati disharmonijo prirode in samega sebe, žrtvovati se za občo dobro, braniti pravico proti nasilju in tako korigirati naravo.

Ali ni Njegoš s tem priznal Kantovega kategoričnega imperativa? Žal da predavatelj v okviru svojega predavanja ni mogel primerjati Njegoševih večidel samostojno domišljenih filozofskih spoznav z drugimi filozofi. Le mimogrede se je zaustavil pri Nietzscheju in samo naznačil neko sorodnost z Jammesovim pragmatizmom. Če se bo g. Rakočević dalje bavil z Njegošem, kakor obeta, bo njegova bodoča študija ne le odprla, marveč tudi utemeljila nove interesantne vidike na filozofijo »črnogorskega puščavnika«.

Predavanje g. Rakočevića je izzvenilo v sklep, da je Njegoš premagal pesimizem v hipu, ko je odkril človeškemu življenju nadoseben smoter in smisel. Bil je torej daleč od Schopenhauerja, a tudi od Leibniza; ob strani je ostalo vprašanje, koliko je bil transcendentni optimist. Po definiciji g. Rakočevića je Njegoš praktični idealist in izrazil izpovedovalec črnogorskega čolstva, te svojeke življenjske koncepcije, ki jo je prof. Gesemann za mednarodni svet označil kot »humanitas heroica« in ki je, kakor je po predavanju dobro opozoril g. prof. dr. Spektorski, sorodna antičnemu pojmovanju moške vrline (virtus).

Predavanje je poslušalce zelo zadovoljilo in vzbudilo željo, da bi g. Milan Rakočević še katerikolič govoril o problemih Njegoševih filozofij.

Občni zbor Ruske Matice

Popoldne se je vršil v prostorih (bivšega) hotela »Ivov« pod predsedstvom univ. prof. inž. V. Nikitina redni občni zbor Ruske Matice, s katerega je bila na soglasno odobranje zborovalcev odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. O obsežnem delu te kulturne in podpornе ruske emigrantske organizacije v preteklih letu je poročal njen tajnik univ. prof. Aleksander Makleov. Ruska Matica, ki je bila ustanovljena l. 1924. na pobudo njenege stalnega častnega predsednika g. univ. prof. dr. Aleksandra Biličeviča, vzdržuje zelo obsežno knjižnico ruskih knjig (okrog 4000 izvodov) med svoje naročnike pa šteje razen ljubljanske ruske kolonije in slovenskih prijateljev ruske kulture tudi mnogo po vseh krajih Jugoslavije raztresenih Rusov, ki se knjižnice zelo pogosto poslužujejo.

Posebno pozornost posveča Ruska Matica ruski mladini, za katero prireja poučne tečaje, literarne večere in izlete pod vodstvom odbornika g. M. Voronova. Ruski tečaj za Slovence vodi uspešno že 10 let odbornik g. Sergej Kun. Ruska Matica pa je med drugim priredila tudi dve spominski slavnosti ob priključitvi največjega ruskega pesnika A. Puškina. Kakor vsa leta je tudi letos okrbnovala ruko kapelico pod Vrščim, ki so jo zgradili bivši ruski ujetniki med svetovno vojno. Konec junija je bilo tradicionalno romanje k tej kapelici, katerega se je udeležilo lepo število članov ruske kolonije.

Ruska Matica pa je med drugim skrbela tudi za publikacijo del svojih članov in je v seriji zbirke »Biblioteka R. M.« izdala knjižnico univ. prof. Evgena Spektorskega o mednarodni politiki Rusije v 19. in 20. stoletju.

Poročilu društvenega blagajnika univerz. prof. inž. A. Kopylova je sledilo še poročilo predsednika revizijskega odbora N. Kruševskega, nakar je bila odboru izglasovana razrešnica s pohvalo za vestno delovanje. V novi odbor za bodočo poslovno dobo so bili izvoljeni: za predsednika univ. prof. Evgen Spektorski, za njegovega namestnika univ. prof. dr. Nikolaj Bubnov, za tajnika univ. prof. Aleksander Makleov, za blagajnika pa prof. Kopylov. V novem odboru bodo poleg omenjenih gospodov sodelovali tudi še nekateri stari člani odbora, kooptirani pa je še inž. Petrov. Ruska Matica, ki ima poleg osrednjega odbora v Ljubljani še prav marljivo podružnico v Mariboru Novem Sadu in Somboru, se zahvaljuje vsem, ki so ji šli v njenemu prizadevanju na roko, zlasti pa vsem uradnim

voriti ne zna, miren je in diskreten, samo za čuvaja nima pravega talenta, laja samo na motocikliste in automobile...

Hvale ni ne konca ne kraja. Jaka sem, Jaka tja! Življenje Jakčeve poteka v miru in brezskrbnosti na veselje okolice in pa njega samega. Prihaja ena in druga in tretja pomlad — vse arje in tajne življenjske je preizkusil in preživel Jaka, otroke ima — (na žalost izgledajo strahovito in se zanimajo razni muzeji za te stvari) vse je v najlepšem redu! Tako je življenje! Ecco! Questa est la vita!

Ampak! Zgodil se včasih, pravijo, da treščil iz jasnega! Če je to res, potem lahko rečemo, da je v Jakčevu življenje treščilo res iz jasnega. Vse opasnosti zakonov in paragrafov so odpravljene, nova kolajna se blesti na njegovem vratu, končaja se ni treba več bati — z eno besedo: pasji eldorado se prične! Ampak! Pogurtajta, da imajo na Turškem pse namesto kanalizacij! Pri nas pa je kanalizacija, zato je treba to reč prijeti od druge strani, ki pravi, da so cuki luksur in kar je luksur je treba obdavčiti. To je modro in je v redu in prav in občinski očetje si bodo stekli spoštovanja za gospodarske prilike naše kanalizirane prestolice. Vendar nastajajo pomisleki...

Jasno, občinski očetje nimajo cukov,

organom, s katerimi je vzdrževala stike, nadalje mestni občini ljubljanski, ljubljanskemu tisku, ki vedno s simpatijami spremlja njeno delo. Opozorjivalu častni članici ge. dr. Tereziji Grover-Jenkovi in slednjič še vsej ljubljanski javnosti.

Objave

Nov grob, V soboto 17. t. m. je umrla v Ormožu po dolgotrajni bolezni ga. Ana Petovarjeva, posestnica in vdova po odvet-

Opozorjamo na nocojšnji veliki koncert v Unioni.
Ivan Brezovšek bo dirigiral simfonije Blaža Arnič.
Koncert bo velik dogodek v našem glasbenem življenju.
Vstopnico kupite pri blagajni kina Uniona!

Čez drn in strn...

Rex pred zmago

V volilnem boju, ki dvija po belgijski prestolnici že dva meseca, se vidi, da so te volitve preizkušnja za moč, ki jo imajo v Belgiji takozvane demokratične in brez razlike precej korumpirane stranke liberalcev, socialistov ter katoliških konservativcev na eni strani, na drugi strani pa mlado narodno belgijsko gibanje Rex, ki hoče pomesti korupcijo, slepmišenje in kompromise... Ker tvorijo volilno jedro omenjenih mešanih strank predvsem srednji in mali meščani, ki se komunizmu po pravici boje kot živega vraga, je očito, da bo neprijetna bratovščina van Zeelanda in komunistov vzela van Zeelanda veliko glasov in jih dala Rexu... Rexisti sami ne pričakujejo, da bi zmagali v Bruslju... Pri zadnjih volitvah so oni dosegli s flamskimi nacionalisti vred v Bruslju okrog 75.000 glasov, vse stranke s komunisti vred pa... 250.000. Rexistom gre samo za moralni uspeh, to je, da dobe več glasov kakor 75.000, ker bo s tem dokazano, da njihovo gibanje raste in dobiva vedno več tal. V tem volilnem boju razpolagajo rexisti z velikimi množicami disciplinirane in navdušene mladine, ki je pripravljena za vse in zna tudi udariti, če je potrebno. Nasprotna stranka pa, razen komunistov, ki so tudi organizirani v bojnih formacijah, pa ne razpolagajo z drugim kakor z velikim številom kimovcev ter z vse mogočimi ozir zvezanih koritarjev. (»Slovenski dom«, 10. IV.)

Rex po zmagi

Snoči ob 19. uri je notranje ministrstvo objavilo rezultate današnjih rezultatov dopolnilnih volitev. Za predsednika vlade van Zeelanda je bilo oddanih 276.816 glasov, za Degrella pa 69.342 glasov... Ob tej priliki je van Zeeland izjavil častnikarjem: »Odvčel bi bilo, da bi vam govoril o tem, da sem naravnost presenečen nad izidom volitev... Rezultati presegaajo vse moje nade.« (»Slovenski dom«, 12. IV.)

Rex in cerkev

Voditelj belgijskih rexistov Degrella... je izjavil, da je prepričan, da njegovih glasov samo proglas kardinala Izmalnesa, ki je katolikom prepovedal voliti za Rex. (»Slovenski dom«, 16. IV.)

Izmalnesa, to je treba tako razumeti, da je usodni proglas kardinal iz mesta Malines.

Predavanje s praktičnimi demonstracijami

V torek zvečer predavati prof. X. ciklus predavanj o ženskih boleznih in o ženskem spolnem življenju. Predaval bo specialno za akademičarke in bo spremljal predavanje s praktičnimi demonstracijami. (»Slovenski dom«, 9. IV.)

Medicinsko dognanje

Že pred nekaj leti je pariški zdravnik dr. Jacquet trdil, da lasje lahko izpadajo zaradi tega, ker so jih preveč zobje boleli. (»Slovenec«, 14. IV.)

Vrbe žalujke, ljudje vseh tipov in podgane

Nabrežje od franciskanskega do zmagškega mostu so začeli zasajati z vrbnimi žalujkami... Mnenja smo, da spadajo vrbe žalujke predvsem pred mrtvašnico, v parku in na pokopališču, če bodo pod mesarskimi stojnicami zasajene, bodo pa podstrešje ljudem vseh tipov, ki opravljajo najrjaje tam svojo nesnago, in tretjič bodo dobile tam še večje zavetišče kot dozdaj podgane, ki promenirajo v mraku in ponoči v parih pod stojnicami. (»Slovenski dom«, 14. IV.)

Katoliško pameten drugače neumen

Vsi pametni in vsem dobrim pomislekom dostopni ljudje... so se včeraj prisrčno na-

niku, v visoki starosti 86 let. Pokojnica je bila velika dobrotnica vsem siromakom in je živela splošno spoštljivo. Zaradi svoje dobrotlosti bo ostala vsem, ki so jo poznali, v hvalečnem spominu. Pogreb blage gospe bo danes popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Ormožu. Bodi ji ohranjen časten spomin, hudo prizadeti sorodnikom izrekamo iskreno sožalje!

Svarilo pred nakupom vrtnic. V noči od sobote na nedeljo mi je bilo iz vrta hiše Livarska ulica štev. 4 ukradenih 24 zlatih vrtnic. Prosim osebe, ki bi mogle zaslediti tatu ali bi znale ozir. zvedela za okoliščine, da to naznanijo meni ali policiji Andrej Berec, upravnik »Jutra«.

Prisluškovanje tenkoslušnega sluha

Prepričan sem, da bo dr. Svava, čim se odpre ozkoslušni inštitut, v prihodnosti premeja tehnično plat kompozicijskega ustvarjanja, mogoče je iz same ambicije ustvariti kakovostna dela; ako bo potem še prisluhnil s tenkoslušnim sluhom svojemu talentu, bo z njim zadovoljna ne le publika, temveč bo zanj prvi navdušen podpisani... (»Jutra«, 16. IV.)

Likvidacija, naše veliko upanje

Iz teh števil: je razvidno, da se zaupanje vlagateljev v mestno hranilnico ljubljanskega vodno boj vrača. Upati je, da bo ta naš največji slovenski denarni zavod čimprej prišel do popolne likvidacije. (»Jutra«, 16. IV.)

Pomorski stil

4 nove podmornice je naročila holandska vlada, katere je doslej imela samo eno podmornico. Tista edina holandska podmornica je lani popotovala po svetu ter dosegla velike uspehe. (»Slovenec«, 17. IV.)

Začetek in odložitev začetka

Začetek svetovne razstave v Parizu bo konec maja ter bo v nekaj dneh se izšel uradni odlok o odložitvi začetka. (»Slovenski dom«, 17. IV.)

Dvakrat: »Viva la muerte!«

Kako divjajo bolševiški krvoloki v Španiji, kažejo dobro napisi kakor tale: »Živela smrt!« (»Slovenski dom«, 16. IV.)

Le z velikimi žrtvami se pridobe na španskih bojiščih v zadnjem času kofičak pomembni uspehi. Tako so španski legionarji, potem ko so z velikimi žrtvami zasedli skromno kmečko vasico, v znak, da se ne boje smrti, napisali z velikimi črkami na vrata hiše: »Naj živi smrt!« (»Teden v slikah«, 17. IV.)

Maribor preko nedelje

Maribor, 18. aprila.

Sokol I. spominu svojega ustanovitelja dr. Ljudevita Pivka

Snoči je bila v telovadnici inž. podoliz cirke šole pietetna komemoracija za blagopokojnim društvem ustanoviteljem in starostu dr. L. Pivkom. Topla prisrčnost, v katero znamenju je bil ta komemoracijski večer, je izpričala vse globoko resničnost poslovnih besede podstarostu Mohorka na dr. Pivkovem grobu, ki je dejal, da je bil dr. Pivko vse več kakor samo starosta. Bil je pravi duševni oče vsem bratom Sokola I. Telovadnica je bila za pietetno počastitev odela vsa v črno, po dvorani je zrla slika slovečega pokojnika. Toplo občuteno so bile spominske besede, ki jih je prevemu starost Sokola I. govoril podstarosta br. Mohorko. Očital je pokojnikovo umorno in neutrudno delovanje na vseh področjih kulturnega, narodnoobrambnega, nacionalno revolucionarnega in sokolskega pripravljanja. Proslavljal je svetli lik dr. Pivka, ki bo ostal vsem v neizbrisnem spominu. Pietetno občute navzočih, ki so telovadnico docela napolnili, je povzdignilo ubrano petje vrlih Jadrancev, ki so pod vodstvom svojega zborovodje prof. Vrabca odpeli za uvod »Umri je mož, ob zaključku pa »Oj Dobrodober. Ko je bilo prečeto pristoje spominsko pismo generala Putnikovića sestram in bratom Sokola I., je podstarosta br. Mohorko, spodbujajoč ekološko mladino, naj ima vedno pred očmi vzor sokolskega brata, nacionalnega borca in junaka dr. Pivka, zaključil dostojanstveni komemoracijski zbor, ob katerem se je razodela vsa globoka ljubezen, ki je družila starostu Sokola I. pokojnega br. dr. Pivka s članstvom.

Mladina proslavlja spomin Petra Zrinjskega in Krsta Frankopana

V polni unionski dvorani je bila danes svečana akademija podmladkov Jadranske straže mariborskih srednješolskih zavodov pod vodstvom krajevnega odbora JS v Mariboru v proslavi mučeniške smrti Petra Zrinjskega in Krsta Frankopana. V bogatem in slikovitem eporedu so se vrele deklamacije, orkestralne, pevke in solistične točke, ki so jih izvajali dijaki in dijakinje, učenci in učence srednjih, strokovnih in mešanih šol pod vodstvom svojih zborovodij. Slavnostno besedo je govoril dijak gimnazije Mirko Simčič, ki je vezal delovanje podmladka JS s proslavljanjem mučeniške smrti Petra Zrinjskega in Krsta Frankopana. Mladina je izkazala mnogo nadarjenosti in sigurnosti v nastopu ter je bila za svoje odlično izvajanje deležna splošne pohvale in priznanja.

Najemniki za svoje pravice

Pri »Novem evetue je bil danes redni občni zbor Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolice. Namesto obolelega predsednika Toneta Bajta je vodil zbor tajnik Anton Mohor, ki je podal predsedniško in tajniško poročilo. Blagajniško poročilo je podal Mirko Feldin, za nadzorni odbor pa Znunderl in Pirih. Društvo šteje 1200 članov, dohodki so zna-

šali 1.506, izdatki pa 1.367 Din. Društvo je izdelalo osnutek zakona o stanovanjski zaščiti, ki je bil poslan na pristojna mesta. Pri volitvah so bili izvoljeni: Anton Mohor, predsednik, odborniki: Tone Bajt, Jože Mohorko, Ivan Majhen, Jože Purkhardt, Božo Mohorko, Andrej Lahmar, Ivan Mohorko, Ivan Serbak in Rozman Bogomir. Revizorja: Znunderl in Pirih.

Lep koncertni večer

je bil snoči v Kazini. Nastopila sta koloraturna pevka Marla Oberwalderjeva, ki se je izkazala kot odlična koloraturka, in koncertni pevec Slavko Lukman. Oba sta bila deležna šopkov in toplega priznanja in sta ob zaključku morala še dodati dve pesmi. In sicer Oberwalderjeva Straussov »Pomladni valček, Lukman pa »Gor čez izaroc. Na klavirju ju je mojstrsko spremljal naš klavirski virtuos dr. R. Klasine.

Drava je naplavila razpadajoče žensko truplo

Pri Jančevem vrhu v občini Podvelki, je naplavila Drava truplo 18 do 24letne ženske, visoke 154 cm. Truplo je že razpadlo, saj je ležalo v vodi že okoli dva meseca. Bilo je obtočeno od kamenja. Ženska je imela na sebi samo belo srajco z inicialkami A. M. Identiteta utoplenke še ni dognana, domnevajo pa, da je pokojnica Medvedova iz Velikoveca, ki je utonila konec februarja.

Smrt na ulici

Ko je korakal po Sokolski ulici na Po-brežju, se je nenadoma zgrudil na tla 73-letni izdelovalec cementnih ograj Franc Muster. Pasante so prišli k njemu, da bi mu pomagali. Bil je že mrtev. Podlegel je kapi. V 36 letu svoje dobe pa je premnil v splošno bolnico soproga primarnja in ravnatelja mariborske splošne bolnice gospa Terezija Hribarjeva. Pokojnico pomilujejo vsi, ki so jo poznali.

Smrt v Savinji

Celje, 18. aprila.

Danes ob 9. dopoldne je šel prostovoljno v smrt 57letni Anton Silač, sluga pri podružnici Prastedion v Celju. Z levega brega med kapucinskiim mostom in brvjo, ki vodi v park, se je pognal v Savinjo in takoj utonil. Pol ure pozneje so ga potegnili mrtvega iz vode. Zbralo se je mnogo občinstva, ki ga je obup Antona Silača prevzel z globokim sočustvovanjem. Pokojnik je bil v Celju splošno znan zaradi dobre segovosti. Že dalje časa je bolehal in v tem je tudi vzrok njegove tragične smrti.

»Kaj mislite, za katero poklic je bila primerna, če bi bila možka?« je vprašala neka dama na dvornem plesu francoskega državnika Talleyranda.

»Če bi jaz odločal, bi vas postavil za ravnatelja gluhonemnice.« je dejal Talleyrand.

»Zakaj to? se je začudila dama.

»To je lahko povedati,« je odvrnil diplomat. »Zgodilo bi se namreč, da bi se bo-dilje v, mlkostiva, naučili molčanja ali pa bi se gluhonemni navadili govoriti!«

Dakel Jaka.

Pa imate hudiča! Še tega je manjkalo. Zdaj si človek božji lahko prikolovratil poln cvička, dalmatince ali prokopčana? Zaklenil in šel med začasnimi mir. Zdaj pa? Ne! To ne gre. Že ta edini fakt, na katerega opozarjam z vso resnostjo posestnike zrevoitiranih kužkov, zadošča, da se modri sklepi ukinejo. Sploh kaj govorimo na dolgo — kaj bo rekla pa država, je pomislite, nove varnostne odredbe, povečanje osebja in podobno. Seveda, eno dobro je pa le na tej zadevi: — literatura se razvija v pasjo smer...

Ost:

Afera „Jaka“

Jaka je brezposeln. Sedi pred hišo, se solnči, ko se naveliča, stopi malo na sprehod, potem se spet vrne domov. Z eno besedo, Jaka ne dela ničesar, a ima vendar pri hiši besedo... Nihče mu ne očita potepinstva, nihče ga ne kaznuje za njegove včasih zelo sumljive prestopke tatvine, le nobe in podobnega... Kajti Jaka je kuža, in med kužji spada k dakejmu. Kot tak je poznan po vsem okraju v veselje in zabavo vseh šolarjev, mlekaric in je ljubljene vse hiše... On se tega tudi točno zaveda, kajti on ima rodovnik in je doma iz škofje Loke, bil je na pasji razstavi — to ni kar tako...

Vse to naj služi v skromno obeležbo in ni potrebno opisovati vseh njegovih vrtilin: da hodi po dvih, da zna dati tačko levo in desno, da ljubi strastno tramvaj in krožno progo, da... in tako dalje! Veljal je do zadnjega za pasji bliser, za psa, ki je pristen in prave zaresne pasme. »Da, naš Jaka, to je psiček, le pogledite njegova dolga ušesa, njegove skrivljene noge, ali ni imeniten!« se je postavljali njegov gospodar Ost, »takih dakljev ne najdetje iz lepa.« Potem je širokoustil gospod Ost še nadalje: »In talentiran je ta psiček, veste vse zna, samo go-

zato ne morejo presoditi dalekosežnosti sklepa o povišanju pasje takse. Vendar poleg drugih nezdod, ki jih rodi ta sklep, bo zaznamovano v tej dobi: porastek domačih preprirov, motenji hišnega reda, pretepot in pa ločitev zakona... To je sicer hudo, da rodi tak odlok take posledice, vendar hujsje je, da kvarti ta sklep značaje onih Slovencev, ki imajo psičke — in to, bi dejal, je že močno pomisleka vredno dejstvo.

Ubogi Jaka! Prej slavljen pes, imenitne žlahtne pasme, kaj je postalo preko noči iz tebe...? Kje so zdaj tvoj rodovnik in tvoje odklike? Tvoja nadarjenost in podobno! Saj sem dejal: odlok bo rodil pokvarjene slovenske značaje! Zadržijo je izjavljal Ost: »Kaj, ti prekleto cucek, ti križanka zobne krtačke in kastrole, ti boš rušil naš hišo! Še malo ne! In ko je prišel znanec, je isti Ost že s klasično umirjenostjo notoričnega lajzavjaka trdil, da je ta pes navidez sicer dakel, da pa nima z daklji nobenega posla in da je bil oče foksela »Fido«, lajati sploh ne zna in je kot tak docela nenadaren in sploh sramota pasjega rodu!

Dejal sem že: afera! Ampak to ni še nič! Zadržijo prejme Ost anonimno pismo. Saj to bi ne bilo še nič hudega in pri nas so anonimna pisma zelo razvita čednost, zelo pri-ljubljena in to priča o lepem junaštvu in čednostih sploh. Ampak to pismo je bilo na-

Sportna nedelja

Na zadnjem mestu

Zopet katastrofalen poraz Ljubljane — Osiješka Slavija napreduje — Sarajevčani v spomladanskem delu še brez zmage

Tri tekme pred zaključkom letošnjega tekmovanja za državno prvenstvo je moštvo Ljubljane, ki ga moramo pač smatrati za najboljšo slovensko moštvo, zasedlo zadnje mesto. Najboljša slovenska enajstoričar je torej postala »repeka«, ime, ki se ga je sicer precej dolgo branila. Stvar končno po računih na papirju ne bi bila tako tragična, ako zadnje tekme Ljubljancem ne bi jasno kazale, da postaja slovenska enajstoričarica zmerom slabša. Oba zadnja poraza 0:8 in 0:6 upravičujeta bojazen, da bodo Slovenci mogoče tudi na koncu tekmovanja zadnji v tablici, zlasti tudi zaradi tega, ker se ostali konkurenti za izpad iz lige pošteno borijo, da si ohranijo »mesto na soluncu«. Ne bi bilo prav, ako bi pripisali krivdo zato smoli, ki baje spremlja Ljubljano. Ni smola Ljubljane, ako osiješka Slavija odzveže Basku dve dragoceni točki in si s tem odlično popravi svoj položaj. Skočila je z zadnjega na osmo mesto ter prila celo pred Concordio. Je to pošteno, ali ne, to ne znanje, je to volja, da se Osiježani rešijo iz obupnega položaja. Isto je pokazala v svojih zadnjih tekmah tudi Concordia, ki si je danes s Haškom delila točki. Dosedanji nastopi Ljubljane v jesenskem in spomladanskem delu tekmovanja so nam predvsem pokazali eno slabo lastnost ljubljanskih igralcev: nezanesljivost, poleg tega pa še preveč golovo mnogo drugega ni v redu v naši enajstoričarici.

Hajduk: Ljubljana 6:0 (2:0)

Split, 18. aprila.

Za današnje tekmo med Hajdukom in Ljubljano je vladalo precejšnje zanimanje, čeprav je Hajduk zaradi zadnjega poraza od strani Jugoslavije izgubil vsako nado, da bi se plasiral na prvo mesto. Na igrišče je prišlo okoli 2000 gledalcev zaradi tega, ker je Hajduk nastopil z nekoliko pomlajenim moštvom. Postavil je v svojo enajstoričarico tri nove igrače. V голу je bil bivši Haškovec Zekan. V napadnih vrsti istotako bivši Haškovec Kovačič. Igral pa je tudi Hajdukov junior Muljačić. Zekan se je odlikoval s svojo sigurnostjo. Dober je bil tudi Kovačič, ki je bil v prvem polčasu v levi zvezi, v drugem polčasu pa na mestu srednjega krilca. Muljačić se ni izkazal.

Hajduk je igral mnogo bolje, kakor zadnjič proti Jugoslaviji. Od strani Ljubljane ni naletel skoraj na noben odpor. Oba njegova branilca sta bila v svoji stari formi, tako da sta onemogočila vse akcije ljubljanskega napada. V krilski vrsti je bil zelo dober Bakarčić, v napadu pa je bil najboljši Lemešič. Hajduk bi zaslužil še večjo zmago.

Glede Ljubljane sodijo splitski sportni krogi, da je bila ljubljanska enajstoričarica najslabše moštvo, ki je v letošnjem tekmovanju nastopila v Splitu. Ljubljancem so bili sicer pošteno nevarni, toda pokazali so zelo primitivno nogomet in niso predstavljali resnega nasprotnika Hajduku.

Goli so padli takole: Ze v 5. min. je Kragič, ki je dobil žogo od Lemešiča, dosegel vodstvo. Samo dve minuti kasneje je Matošič II. postavil na 2:0. V drugem polčasu je Lemešič streljal prosti strel z razdalje 25 m skozi gosti obrambni zid Ljubljane ter z nizkim strelom povišal na 3:0. V 9. min. sledi lepa kombinacija Purišić-Lemešič, ki odda Matošiču II. in že je 4:0. Par min. kasneje je Kovačič petič potresel mrežo Ljubljancem. Proti koncu igre korner proti Ljubljani. Žogo ujame Kragič z glavo in 6:0 je bil rezultat današnje tekme, ki jo je treba smatrati za trening tekmo Hajduka.

Sodil je g. Podubski iz Zagreba, ki ni imel težkega dela.

Gradjanski: Jugo-slavija 1:1 (1:0)

Beograd, 17. aprila

Na igrišču Jugoslavije se je danes zbralo rekordno število gledalcev, okoli 12.000, med njimi 1000 Zagrebčanov, ki so prispeli s posebnim vlakom v našo prestolico. Napetost je bila velika, saj je slo za vse. Gradjanski bi si bil z zmago docela utrdil na čelu tabel, a tudi Jugoslavija bi se bila, ako bi dobila obe točki, močno izboljšala svoj položaj. Pa je prišlo samo do delitve točk.

Priznati se mora, da je imel Gradjanski nekoliko več od igre, vendar pa je dosežen rezultat docela realen.

Napori Gradjanskih so bili kronani z uspehom v 39. min. Pleše je po zelo uspešni kombinaciji z Lešnikom prodrl pred vrata Jugoslavije in z neubranljivim strelom dosegel vodstvo. V 5. min. drugega polčasa je imel Kokotović lep priložnost, da odda prosto streljano Lešniku, vendar pa zgreši žogo. Takoj nato prevzame žogo Lojanič, predbrbla Jazbinska ter izenači.

Sodil je zelo dobro italijanski sodnik Mattea.

Slavija 0: Bask 4:3 (1:1)

Osijek, 18. aprila

Današnja tekma, ki se je odigrala pred 2500 gledalci je bila zelo živa in razburljiva, toda ne na posebni višini. V 10. min. je Slavija prodrla do nasprotnikovega gola. Zaradi foula streljani prosti strel je prinesel žogo Smeličku, ki je z močnim udarcem dosegel vodstvo za Slavijo. V 21.

Glavna tekma večeršnjega kola se je vršila v Beogradu, kjer bi Jugoslavija z zmago lahko še omajala izgled Gradjanskega za naslov državnega prvaka. Zanimanje vseh sportnikov je bilo zaradi tega tudi naperjeno na Beograd. Do odločitve pa ni prišlo, ker sta si moštvi delili točki. Položaj na čelu tabele je sicer še nekoliko nejasen, vendar pa velja Gradjanski še vedno za favorita.

BSK se je v zadnjem času zelo popravil, kar dokazuje tudi večeršnja tekma v Sarajevu, kjer je visoko porazil tamojšnjo zastopnika v ligi. Za državnega prvaka seveda BSK ne prihaja več v poštev, pa tudi sarajevski Slaviji izgubljeni dve točki ne bosta škodovali, saj je že na varnem.

Tablica se je spremenila samo na koncu. Slavija je prišla z zadnjega na osmo mesto. Concordia je zaradi tega padla na deveto, Ljubljana pa »kraljuje« na mestu, ki ji gre po njenih dosedanjih zaslugah.

Tablica je tale:

Gradjanski	15	11	3	1	45:13	25
Jugoslavija	15	9	2	4	36:18	20
BSK	15	7	5	3	43:17	19
Hajduk	15	9	1	5	37:16	19
Slavija S	15	6	2	7	32:35	14
Bask	15	5	2	8	28:37	12
Hašk	15	4	4	7	20:38	12
Slavija (O)	15	4	2	9	21:41	10
Concordia	15	3	4	8	21:42	10
Ljubljana	15	3	3	9	12:38	9

min. je Bask po krivdi domače obrambe izenačil.

Dočim je Slavija v prvem polčasu predvedla precej raztrgano igro, se je v drugem polčasu popravila ter je v 16. min. Cvetković povišal na 2:1 za Slavijo. Tri min. kasneje je Detlinger izenačil. Prišla je 27. min. in Čabrić je dosegel vodstvo za Bask. Ze se je zdelo, da bo Bask odnesel obe točki. Zadnja dva gola, ki jih je prejela Slavija, sta bila plod slabe tehnične igre ožje obrambe Osiječanov v 40. min. je Smeliček izenačil. Eno minuto pred kon-

cem pa je Bask po nesrečnem naključju izgubil tekmo. Zaradi foula je Kolar streljal prosti strel. Žoga pride pred vrata Baska do dr. Ivkovića, ki po nesreči zabije avtogol.

Zelo dobro je sodil g. Scarpi iz Benetk.

Concordia: Hašk 2:2 (1:1)

Zagreb, 18. aprila

Dva stara rivala in dva kandidata za izpad iz lige sta na današnji tekmi pokazala precej slabo igro, čeprav sta nastopila v svojih najmočnejših postavah.

Concordia je prišla v vodstvo takoj začetkom po Paviši. V 27. min. je izenačil Hrubec. Ta gol je zakrivil vratar Concordie Podhraski.

V 5. min. drugega polčasa je Vidmar zopet spravil v vodstvo belo-zelene. Toda v 23. min. je Hrubec oddal žogo Finku, ki je izenačil.

Publike je bilo okrog 2000, ki pa ni bila zadovoljna z igro.

Italijanski sodnik Ciamberlini je mnogo grešil glede of sidov.

BSK: Slavija S 8:3 (3:2)

Sarajevo, 18. aprila

Slavija, ki je nastopila z dvema rezervama, je doživela hud poraz. Igrala je skoraj brez elana, zlasti v drugem polčasu. V prvem polčasu je uprizarjala precej nevarne akcije. V drugem polčasu je BSK delal na polju Slavije, kar je hotel. Za tri gole nosi krivdo vratar Slavije Krsinović.

BSK se nikoli ni pokazal v Sarajevu tako dobre igre kot danos. Najboljši igralec so bili Marjanović, Rebović in Vučković. Gole so zabili za BSK Marjanović, Rebović, Vučković in Rebović enega, za Slavijo Rajlić, Ivičić in Manila.

Dobro in objektivno je sodil g. Nebojšić iz Kragujevca.

Drugo kolo prvenstva LNP

Celjski moštvi še brez točk — Vodi trboveljski Amater

V ožjem tekmovanju za prvenstvo LNP sta se večerj zopet vršili dve tekmi, v Trbovljah in v Celju. Obe celjski moštvi sta tudi tokrat ostali brez točk. Po dosedanjih tekmah vodi trboveljski Amater, ki ima štiri točke kakor mariborski Železničarji, vendar pa boljšo razliko golov.

Amater	2	2	0	0	4:1	4
Železničar	2	2	0	0	3:1	4
Celje	2	0	0	2	2:5	0
Olimp	2	0	0	2	0:2	0

Amater: Olimp 1:0 (1:0)

Trbovlje, 18. aprila

V Trbovljah je Amater tesno, toda zaslužen premagal celjski Olimp. V prvem polčasu je bila igra izenačena. Gol za Amaterja je zabil v 43. minuti desno krilo po lepem pasu levega branilca.

Po odmoru je imel Olimp nekoliko več od igre, toda zaradi pomanjkanja strelcev v napadu ni mogel izrabiti niti ene pozicije.

Sodil je g. Dorčec iz Ljubljane objektivno, toda premalo strogo.

Železničar: Celje 1:1 (1:0)

Celje, 18. aprila

V prvenstveni tekmi na Glaziji je pred 400 gledalci mariborski Železničar zmagal nad Celjem sicer tesno, toda zaslužen.

Celje je zaradi odhoda treh igralcev prvega moštva k vojakom nastopilo s tremi rezervami. Igralo je sicer pošteno, nudi pa je slabo kombinatorno in tehnično igro. Napad je bil raztrgan ter igral preveč defenzivno. Krilski vrsta in ožja obramba sta bili prilično dobri.

Gostje so z znanju znatno prekašali domačine. Njihov napad pa ni znal izrabiti mnogo zrelih pozicij in je streljal zelo nesigurno. V moštvu sta se uveljavili ožja obramba in krilski vrsta, ki sta krepko razdirali akcije Celja.

V splošnem pa tekma ni nudila prvotnega zanimanja. Bilo je mnogo nabijanja žogo in primitivnih akcij. Poleg tega je Celje v drugem polčasu začelo z ostro igro, s katero je hotelo nadoknaditi svojo šibkost. Slaba in ostra igra Celja je zavedla kočno tudi goste, da so popustili in se začeli posluževati ostre igre.

Gostje so takoj od začetka pritisnili. V 7. min. odbije vratar Celja žogo. Bačnik pa je na mestu in potrese mrežo. Celje izvede nato nekaj hitrih akcij, toda mariborski vratar odlično brani. Zadnjih 15 minut prvega polčasa so gostje v premoči, napad pa ni znal spraviti žoge v mrežo. Proti koncu prvega polčasa zabije Celje gol, ki ga pa sodnik ni priznal.

Po odmoru je igra izenačena. V 15. min. izvede Železničar lepo akcijo in Pavlin postavi na 2:0. Gostje pridejo zopet v premoč, pred golom pa nimajo strelca. V 53. min. izključi sodnik domačina Gobca I. zaradi ostre igre. V 38. min. pride Celje do nasprotnikovih vrat in Ahtig zabije z lepim strelom častni gol in doseže končni rezultat 2:1.

Sodil je g. Bažant iz Zagreba dobro in brez večjih napak.

V predtekmi je mladina Jugoslavije porazila mladino Celja s 5:2 (1:1).

Dopolodne te na igrišču pri Skalni kleti porazila mladina Atletikov mladino Olimpa s 7:1 (1:0), nato pa je v trening tekmi SK Atletik nadvala SK Laško s 7:1 (3:0).

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Prvenstvo II razreda Gradjanski: Mare 2:1 (1:0), Svoboda: Korotan 3:3 (3:2), Jadran: Slavija 5:0.

(2:0), Mladika: Moste 0:0 — Prvenstvo juniorjev, Ljubljana: Svoboda 1:1, Slovan: Mladika 4:0.

Murska Sobota: Mura: Gradjanski (Čakovec 4:0 (2:0), Prvenstvena. Sodil je dobro g. Mrdjen iz Ljubljane.

Dolnja Lendava: Dolnja Lendava: Pluj 3:2, Prvenstvena.

Sušak: Orient: Giovinezza (Reka) 2:0.

Praga: Praga: Berlin 4:2 (2:1), Bratislava: Viktorija Plzen 2:1, DFC Teplitz FC 2:2.

Bukarešta: Češkoslovaška: Rumunija 1:1 (0:0).

Bruselj: Švica: Belgija 2:1 (1:0).

Dunaj: Prvenstvo. Admira: Libertas 3:1, Wacker: Vienna 2:1, Sportklub: FC Wien 2:2, Rapid: Hakoah 2:0.

Rim: Prvenstvo. Roma: Milano 0:0, Triestina: Sampierdarena 0:0, Lucchese: Lazio 1:0, Napoli: Torino 1:1, Ambrosiana: Bari 2:2, Fiorentina: Bologna 0:0, Genova: Alessandra 4:0, Juventus: Novara 1:1.

Budimpešta: Prvenstvo. Hungaria: Bocskai 4:2, Ferencvaros: Budapest 8:0, Ujpest: Nemzeti 2:0, Phobus: Kispast 3:2, Elekronos: Haladás 2:0, Szeged: Budai 0:0.

Šmuk s Šije

Bohinjska Bistrica, 18. aprila

Skalašica Pavla Jesihova, naša najboljša plezalka, je podarila svojemu klubu »Skalaš« v Ljubljani krasno darilo za propagandno smučarsko tekmo na Voglu. To darilo je visok bronast kip »Zmagovalec« na smučarskem podstavku, v katerem je na medeni plošči vdelen skalaški znak, v plošči pa napis: »Zmagovalec skalaške tekme na Voglu«.

Za to prehodno darilo se je danes vršila z 1886 m visoke Šije borba, pri kateri so sodelovali poleg članov Osrednjega kluba jeseniški Skalaši. Tudi oddaljena savinjska podružnica je poslala iz zelenega Celja svojega zastopnika na bele smučarske poljane Vogla.

Namen te tekme prav za prav ni tekmovanje, ampak hočejo Skalaši predvsem s to svojo priveditvijo pokazati številna, krasna — najlepša smučišča v naših Alpah, nato pa šele svojo izurjenost v smučarskih likih, ki je neobhodna potreba planinsko-smučarju, predvsem zimskemu alpinistu.

Ves teden trajajoče slabo vreme se je v soboto popolnoma mahoma zboljšalo. V zvezdnati mesečni noči se je vzpenjala skupina Skalašev in gostov po dobro zgaženi poti k skalaškemu domu na Voglu. Naslednjega dne jih je pozdravilo jasno, modro nebo. Krasen je bil pogled na ozarjeno triglavsko skupino ter na megleno morje, valujoče nad Bohinjskim jezerom.

Točno ob 10. je bilo 18 Skalašev na Šiji in prvi je odsmučal po strmih pobočju navzdol. — Kratek ovinek zakrije gledalca na Šiji in na Orlovih Glavah tekmovalca, ki teče po nalaho naklonjenem smučišču, se vzpne na neznatno vpetino in v ostrem smuku zdrži skozi cilj. Proga, ki ima 450 m višinske razlike, je v splošnem zelo strma.

Najboljši čas je dosegel z 2:59 Kobler Stane, član jeseniške podružnice Skale. Sledil mu je komaj 15-letni Stumpf Tone, tudi Jeseničan s časom 3:43. 3. in 4. mesto sta si priborila tudi jeseniška Skalaša Blizjak Jože s 3:59 in Korenini Drago 4:06. Izmed ljubljancem je najboljši Marinko Janez 4:26, ki mu je sledil Resnik Jože s 4:30. Tudi Celjan se je odrezal. Volčko Viki je na 7. mestu s časom 4:40. Sneg je bil izvrsten; saj so zalite vse

Načela in smernice francoske zunanje politike

Velik govor francoskega zunanjega ministra Delbosa na kongresu francoske radikalne mladine

Carcasson, 18. aprila. AA. Tu se je danes vršil kongres radikalno-socialistične mladine. Bivši minister Mistler je govoril o radikalno-socialističnih načelih in poudaril, da se radikalni socialisti ne oddaljujejo od svojega programa, čeprav so se pridružili ljudski fronti. Veliko pozornost je danes na kongresu zbudil govor zunanjega ministra Ivonna Delbosa.

Francoski radikalizem

Spčetka je hvalil delovanje predsednika vlade Leona Bluma. Nato je naglasil da je samo sinteza poedinih individualnih volj nizacija nekaj več kakor samo stranka, zajednica, ki ne sloni samo na nekom določenem političnem programu. Francoski radikalizem pomeni posebno mentaliteto, zvestobo tradicijam in individualizmu. Suverena narodna volja francoske republike j esamo sinteza poedinih individualnih volj Francoski radikalizem pomeni akcijo za uravnovešene odnosov in činiteljev, ki delujejo na francoski narod in njegovo razpoloženje. Za ravnovesje pravic in obveznosti poedincev in posameznih socialnih skupin. Radikalizem zahteva harmonijo tudi med posameznimi narodi. S tem je Delbos prišel na zunanje-politično vprašanje.

DN ne zasluži obsodbe

Veseli me, je poudaril, da prav za prav ne govorim le za svoj resor, nego v imenu celokupne vlade. Naglasiti je treba, da je vsa Francija zavzeta za organizacijo miru, osnovanega na plodovitem sodelovanju med narodi in na vzajemnem sodelovanju svobode in neodvisnosti vsakega naroda posebej. Po svetovni vojni se je spčetka mislilo, da je ta ideal dosežen z ustanovitvijo Društva narodov, ki naj bi silo nadomestilo z arbitražo in tako urejalo vse mednarodne spore. Toda kmalu je zmagal duh maščevanja na eni, na drugi strani pa nezadostna solidarnost med zavezniki. Nastal je nov položaj. Vendar pa bi bila velika napaka, pristati na obsodbo in propast Društva narodov. Če Društvo narodov ni uspelo urediti to ali ono, se še ne sme prezreti mnogo dobrih in plemenitih stvari, ki jih je ono ustvarilo. Kaj bi bilo sedaj iz Evrope, da ni bilo Društva narodov. Društvo narodov predstavlja za nas še zmerom največje in najresničnejšo pacifiistično stvarstvo. Ko se bo doobna preuredilo in ko se bo nabralo dovolj izkušenj, bo koncem koncev premagalo vse težave, ki se z njimi danes bori. Društvo narodov bo moralo predvsem vselej računati s stvarnim stanjem.

Naloge DN v bodočnosti

V okviru stvarnih okoliščin se bo morala organizirati vojaška varnost Evrope s pomočjo regionalnih paktov sklenjenih med državami, ki bi se lahko kdaj izpostavile enakim nevarnostim. Ti pakti bodo pripravili tudi druge države, ki niso članice Društva narodov, do tega, da si bodo med seboj ponudile jamstva in pomoč za primer kakšnega napada. Na taki osnovi bo ojačeno in izpolnjeno Društvo naroda predstavljalo za vse države na svetu mnogo bolj privlačno silo kakor doslej.

Vprašanje vojne ali miru

Vedeti je treba, da je vprašanje vojne ali miru zmerom vprašanje sil. Kolikor več moči bo imelo Društvo narodov, toliko bolj bo bodo posamezne države spoštovale. In toliko bolj bo rastle njegov pomen za svetovni mir. Tako gledamo mi na vso stvar, ne glede na vse prekršene pogodbe, ne glede na demilitarizacijo Porenja, Mi smo za novo ureditev odnosov, za zagotovitev varnosti na zapadu, za dobre odnose s vsemi sosedi, seveda v skladu z našimi pogodbenimi obveznostmi in z našim naziranjem po ohranitvi občega miru. V tem smislu smo pripravljeni pristati na vsa politična pogajanja.

O španiji

Nato je obrazložil francosko stališče glede državljanske vojne v Španiji. Onim, ki stalno nastopajo proti načelu nevmešavanja v španske zadeve, je treba odgovoriti, da je v sporazumu o nevtralnosti sicer mnogo raznok, da pa bi bila situacija vse drugačna, če bi se te razpoke razširile v odprta vrata, skozi katera bi vsak silil v Španijo. To bi pomenilo nedvomno novo svetovno vojno. Francija je nastopala zmerom v najlepšem skladu s svojimi britanskimi prijatelji in se je od vsega početka zavzemala za čim intenzivnejšo kontrolo. Kontrola se prične jutri o polnoči. Končno je bilo doseženo soglasje vseh prizadetih držav in je bilo načelno sprejeto, da se je treba pogajati tudi o umiku tujih prostovolcev s španskimi bojišči. To je rezultat našega dela. Francija je žela za to svoje delo odobravanje in simpatije vseh miroljubnih narodov. Francija ne bo ničesar omislila, kar bi lahko kakorkoli omogočilo nasredovanje med obema nasprotnima španskima taboroma. Francija želi posredovati za mirno ureditev ne samo tega tr-

kotanje z več kot 3 m debelim snegom, ki je na površini solnat. Vozilo se je kot no žametju. Na cilju na Spodnjem Voglu je vladalo živahno razpoloženje.

Po tekmi je bila v Skalaškem domu razdelitev daril, katera so v tej tekmi prispevali Skalaši in njim naklonjeni planinci. Darila so bila v glavnem praktična. V imenu jeseniških Skalašev se je zahvalil tov. Drago Korenini za izvrstno izvedbo tekme.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. Z današnjim dnem prevzema vodstvo treningov v Ljubljani lahkoatletski sportni učitelj za Dravsko banovino g. Klein. Treninzi se bodo do preklica vršili vsaki dan na igrišču Primorja, in sicer od 10. do 13. in od 16. do 20. ure. Obiskujte polnoštevilno treninge.

ASK Primorje, (centralni odbor). Klubov redni občni zbor bo v četrtek, 22. t. m. ob 20. v zadnji sobi restavracije Slon. Pozivamo članstvo, da se polnoštevilno udeleži občnega zbora.

gričnega španskega spora, nego tudi vseh drugih zapletljajev in težav.

Politika blokov

Jasno je, da še niso odstranjene vse nevarnosti. Med obstoječimi nevarnostmi je najhujša težnja po ustvarjanju nasprotno-čih si blokov v Evropi. Kljub vsemu pa se še nadalje zanašamo na to, da bo prej ko slej mogoče in polnoben sporazum med državami z različnimi nolanje političnimi osnovnimi učeli. Tudi v Evropi 19. slo. letja je bilo mnogo takih resnih nasprotev med posameznimi državami in vendar so bile mogoče dolgotrajne periode miru in sožitja. Res je, da se danes poleg razlik med osnovnimi in državnimi načeli pojavljajo tudi razlike v mednarodno-političnih delovnih metodah in so eni za obče sporazume, drugi za dvostranske. Toda baš tem manj so v metodah mogoča nasprotstva, ki bi ne bila premostljiva. Ta nasprotstva se bodo izravnala sama po sebi onega dne, ko bodo vsi pokazali dobro voljo za sporazum že zaradi nru samega.

Oboroževalno tekmovanje

So pa še druge prav tako pomembne težave, ki se pojavljajo pri delu za ureditev miru. Tekmovanje v oboroževanju, težnje po gospodarski avtarkiji. Kar se prvih treh, je treba poudariti željo francoske vlade, da se čimprej dožene in odredi vseobča omejitev v oboroževanju. Francija je dala iniciativo, da se v maju sestane predsedstvo razorožitvene konference, ki naj bi razpravljalo o novem predlogu, po katerem naj bi se uvedlo mednarodno nadzorstvo nad oboroževanjem in prišlo objavljati podatki o razvoju oboroževanja v posameznih državah. Ta francoska iniciativa bo nedvomno omogočila tudi čimprejšnji sestanek plenarne konference.

Kar pa se tiče teženj o avtarkiji, je treba opozoriti na valutni sporazum treh demokratskih veleval, ki pomeni zgled zala, kako je treba z miroljubnim sodelovanjem olajšati gospodarski razvoj in promet v interesu blažine vsega človeštva.

Francosko-angleško prijateljstvo

Nato je Delbos govoril o francosko-angleškem prijateljstvu. To prijateljstvo dveh velikih demokratskih sil nikakor ne pomeni politike blokov, ker za njogar ne predstavlja nikake nevarnosti in nikogar ne ovira v njegovem razvoju, nikogar ne žali. To prijateljstvo pomeni le uveljavljenje pravic obeh narodov, da delujeta z miroljubnimi sredstvi za širjenje svojih idej, da vedno znova poudarita svojo neomajno voljo, da le svoje ideje branita proti vsakomur, ki bi jih skušal uničiti. Kdo bi mogel dvomiti o njih resnični misli?

Tri demokracije — jamstvo miru

Trj velike demokratske sije, Francija, Velika Britanija in Zedinjene države, predstavlja najboljšo garancijo za svetovni mir. To je edini in najboljši odgovor oim, ki nenehoma govorijo o propadanju demokracije, še posebej pa o propadanju francoske dem

Žena v sodobnem svetu Ljubljanske visokošolke za svoj dom

V četrti zvečer so pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja priredile v prostorih »Kazine« visokošolke prijeten družabni večer z akademijo in plesom. Razen lepega števila profesorjev sta se večera udeležila tudi francoski in češkoslovenski konzul. Vse je pozdravila v imenu »Doma visokošolke« predsednica gđ. Vika Tauferjeva in se jim v izbranih besedah zahvalila za njih naklonenost in za razumevanje, ki so ga pokazali za težnje slovenske visokošolke, ki se mora brez javnih podpor sama potruditi, da zbere potrebna denarna sredstva za podpiranje tistih tovarišic, ki se posvečajo napornemu študiju, ne da bi jim sreča naklonila dostojnih sredstev za preživljanje.

Družabni večer so namreč visokošolke priredile v okviru svojega društva »Doma visokošolke« z namenom, da bi si pridobile nova sredstva za vzdrževanje svojega doma v Gradišču, ki so ga z napornim delom pred leti opremile. Ta svoj skromni dom, ki še nikakor ne zadostuje vsem potrebam slovenskih študentk vzdržujejo visokošolke brez izdatnejše javne podpore in so v glavni meri navezane na sredstva, ki jih zberejo same. Ker pa razne nabiralne akcije že davno nimajo več tistega uspeha, kakor so ga imele nekdaj in se jim zdijo le more najrajši zvito umakne, so ubrale visokošolke drugo, primernejšo pot. Z akademijo jim je to delo tudi uspelo, a ven-

dar ne toliko, kakor lani, ko je bil gmojni uspeh vendarle izdatnejši in jim je bilo mogoče, da so v svojem domu z zbranimi sredstvi povečale število stanovanj. S tem se seveda še nikakor niso tako približale svojemu cilju, postaviti lastnega doma, ki bi ustrezal stvarnim potrebam, zato je bil vsekakor na mestu apel predsednice Tauferjeve na vso slovensko javnost, naj bi pomagala njih prizadevanju s tem da bi si prizadevala pridobiti za njih tečajne in potrebe javne in državne podpore.

Kar pa se je na tej prireditvi, ki je brez dvoma vsestransko dobro uspela, moralo pozornega, nepristranskega opazovalca nekako tuje dojmiti, je dejstvo, ki ga nikakor ni tajiti, namreč, da je bilo opaziti le porazno majhno število našega zavednega naprednega ženstva. V prvi vrsti bi bila prav njih moralna dolžnost, da že s svojo prisotnostjo pokažejo, koliko jim je v resnici tudi za akademski napredek naše ženske mladine in njihov neoviran uspešen razvoj, saj bo ta ženska mladina v prvi vrsti poklicana v bodočnosti zastopati in voditi žensko stvar in ženske interese. Jasno pa mora biti vsakomur in ne sme se prikrivati dejstva, da se z goloimi besedami ne da nič opraviti, da je pa treba tudi praktično izvajati govorjeno in tudi dejansko pomagati, kjer koli se že nudi prilika, še prav posebno pa tam, kjer itak ni večjega napora.

Najstarejši socialni poklic ženske

To je nedvomno babiški poklic. A da je tudi eden najzanežnejših, so se začeli zavdati šele v novejši dobi, vendar pa še marsikje ni deležen one pozornosti, kot bi bilo treba. Komisija za narodno zdravje pri Mednarodni ženski zvezi je razposlala vprašalnice vsem včlanjenim nacionalnim zvezam, od katerih je prejela zanimive podatke o položaju babic po raznih državah. Iz teh poročil je jasno razvidno kulturno stanje posamezne države.

se povsod vrši odpravljanje plodu, četudi ne vedno s pomočjo babice.

Posebna malo razveseljava so pa poročila babic iz onih držav, kjer vodijo slaba prometna sredstva v naselja hribovitih pokrajin. Ne samo, da je tam delo babice zvezano s hudim naporom, ko mora ob vsaki uri in vsakem vremenu hiteti na pomoč porodnici, tudi nagajeno je njeno delo le počilo, saj so prebivalci takih krajev navadno ubogi. Posebno pretresljiva so poročila iz Indije, a tudi v nekaterih evropskih pokrajinah ni dosti bolje. Zastopnica iz Južne Afrike poroča, da ni mogoče pogovoriti nobene babice, da bi se tamkaj naselila.

Mnoge države so spoznale potrebo, da namestijo babice kot državne uslužbenke po posameznih okrajih ali občinah. Toda število porodov v okraju, ki pripada posamezni babici je navadno jako majhno, da ji prejemki ne zadostujejo za preživljanje, pa bodisi, da je plačana od poroda ali pa da prejema pavšalno plačilo. To pa ima slabe posledice kakor vsako slabo plačano delo: čisto se zgodi, da je babica »zadržana«, ko je treba iti v oddaljen kraj. V Italiji delajo na to, da gre večina mestnih žen roditi v bolnišnice, da bo imelo podeželje dovolj babic.

Vsa poročila kažejo, da vprašanje babic še davno ni zadovoljivo rešeno, zato priporoča Mednarodna komisija za ljudsko zdravje, naj se ženske organizacije v posameznih državah resno zavamejo za rešitev tega vprašanja. Posebno pereče je eksistenčno vprašanje babic. Za njegovo zboljšanje je predlagala norveška zastopnica, naj bi bile babice obremenjene negovalke otrok, tako da bi bil njihov delokrog približno isti kot socialno-skrbiteljskih sester. To bi se utegnulo dobro obnesti na deželi zlasti v času poljskega dela, ko so skoro povsod otroci prepuščeni samim sebi. V nekaterih državah so v mestih in sploh večjih krajih pridobili babice, ki so premalo zaposlene, v pomoč in sodelovanje oskrbnim sestram po materinskih in dečjih domovih. Pravijo, da je to najugodnejša rešitev. V Nemčiji pa tudi v Švici je tako velik naval v babiško stroko, da nameravajo uvesti tudi za ta, najbolj ženski poklic — numerus clausus!

In pri nas? V Sloveniji položaj babic ni baš zavidan. Vreden, drugod je pa še slabše. Imamo približno 1000 babic, ki so pa nesorazmerno porazdeljene po deželi: na mesto jih pride preveč, na manjše deželjske kraje je premalo. Njihov položaj se je v tej gospodarski krizi zelo poslabšal. Za porod v mestu in za ločnovo oskrbo prejme babica 200 dinarjev, za porod v okolici pa 180 din (od okrogne urada). Ker gre čedalje več žensk roditi v bolnišnico, pride na babico včasih komaj po en porod na mesec. Še na slabšem kot v mestu, so pa babice na deželi, kjer prejmejo za porod 20 do 30, kvečjemu 50 din, češ naj imajo plačo od občine. Ta pa znaša v najboljšem primeru 800 din na leto. Iz teh dohodkov je pa treba plačati obrtniški davek in material, ki ga babica potrebuje pri porodu.

Umevno je, da si tudi naše babice prizadevajo zboljšati svoj neugoden položaj. Pri tem se poslužujejo v prvi vrsti svoje stanovske organizacije, ki jo vodi agilna gospa Kvarčičeva. Organizacija izdaja tudi dobro urejeno glasilo »Babiški vestnik«.

Organizacija si posebno prizadeva, da bi dosegla ustanovitve pokrajinskih zbornic za diplomirane babice, dalje za ureditev davčnega predpisa babicam, kakor velja za obrtnike brez stalnega obratnega lokala in brez pomočnikov in javencev, ter prevzem sedanjih občinskih pogodbenih babic na proračun banovine.

Program banovinske zbornice za diplomirane babice bi bil: 1. pospeševati gmojne in stanovske koristi članstva; 2. skrbeti za izpopolnitev strokovne izobrazbe s predavanji, tečaji in poučnimi članki v babiškem glasilu; 3. zastopati interese babic pred oblastmi; 4. pospeševati med članicami tovariški in socialni čuti; 5. v strokovnem glasilu seznanjati članice z važnimi naredbami in jih obveščati o vseh vprašanjih, ki se tičejo babiške službe.

Ugoditev tem zahtevam ni le v interesu babiškega stanu, temveč bo gotovo prispevala k higijenski kulturi našega naroda.

biža objavlja ta številka nadalje prilogo za stereoskopike. Revija, ki vsebuje razne lepe reprodukcije, izhaja vsakih štirinajst dni, posamezna številka velja 50 pfenigov.

»Phototechnik«, strokovni list za vse panno fotografije, ki ga izdaja draždanska družba Zeiss Ikon, približuje v svoji drugi letošnji številki mnogo dobrih nasvetov za tiste, ki delajo s fotografskimi aparati in tvorijo te znane industrije, a tudi vsak drugi povprečni amater bo našel v listu mnogo koristnega zase, ne glede na zelo bogato in skrbno izbrano slikovno gradivo. Tako bi omenili članek o posnetkih otrok z zelo lepimi slikami, članek o snemanju z barvnim filmom na mali format itd. Uredništvo razpisuje v tej številki tudi celo vrsto nagrad za posnetke človeka in živali v pomladnem soncu.

»Der Ferutz Kreise«, 2. zvezek, govori o negativu v razpoloženju, o negativu, ki ga hočemo povečati, o novem drobnozrnatem filmu in še o mnogem drugem. List se odlikuje po tem, da so vse njegove strani perforirane in se dajo spraviti po snovi, ki jo obravnavajo, v pregledno mapo. V korist je posebno tistim, ki delajo na tvorivo trdke, ki ga izdaja. Posamezna številka velja komaj 15 pfenigov in jo je dobiti v trgovinah s fotografskimi potrebščinami.

Iz amaterske organizacije

Fotoklub Ljubljana: V torek predava inž. L. Micheli o snemanju z monoklom, v petek običajni sestanek in določitev sobotnega in nedeljskega izleta. Na zadnji odborovi seji je bilo določeno, da se klubska razstava odpre 30. maja. Člani naj upoštevajo zadnji rok za predložitev slik!

Pevski zbor društva Krakovo-Trnovo ne nastopil dnevi ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu so naslednje skladbe: 1) Zorko Prelovec: »Sedem si rož porezala mi«, »Nad mojim grobom«, »Nageljni rdeči«, »Skerjancu« in »Nekoč je živel kar...«. Nato sledi narodne pesmi in sicer: Oskar Dev »Teče mi vodica«, »Zganec«, »Zibu, haj«, »Ni mi volja«, »Pi, milca«, »Cin can, cvrgudan«. V II. delu koncerta so zopet samo narodne in sicer Marolt »Pastirski«, Dev »V Šmihel pa 'no kajžico imam« ter »Spov tičice poj«. Marolt »Pojdem v rute« in zopet Dev »Zolnirsko« in »Če sem tud rovtarček«. Nato sledi Maroltova »Koleda«, »V kloster bi šla«, »Vojaška« in »Sovdaški boben«. K sklepu Hubadova »Ko b'sodov ne b'lo«. Zbor vodi g. Simoniti. Opazujemo na besedilo koncertnega sporeda, ki se dobi s sedeži v knjigarni Glasbene Matice. Začetek koncerta bo točno ob 20. v veliki filharmonični dvorani.

Teden dni filma Nesmrtne melodije Janeza Straussa

Dunaj še vedno ostane sloveče mesto operete in filma. In Johann Strauss je še vedno junak, ki ga velja predstaviti kot skladatelja in dirigenta, o, pa tudi kot ljubavnika. Poslednji film, ki se diči z naslovom »Nesmrtne melodije« (v okolju pa še s podnaslovom: »Poslednja ljubezen kralja valčkov«), je zajel dogodke iz Dunaja okrog leta 1880, ko je lahkoživo cesarsko mesto takorekč noč in dan plesalo in prepevalo in oboževalo Janeza Straussa. Strauss je razveseljeval milijone, sam pa je bil ves nesrečen, ker mu je umrla ljubljena družica Jetty. Pa so prijatelji poskrbeli, da je slovečemu skladatelju pre-

krizala pot zala balerina Lilly Dietrichova, ki ni mislila na ničesar drugega, kakor na svojo kariero. Strauss ji je oskrbel angažman in je nastopila v operi »Vesela vojna«. Kako se je dejanje dalje razvijalo, si lahko zamisljate. Ali pa tudi ne. Strauss se je poročil z lepo Lilly, toda zakon ni bil srečen. Ne Strauss, marveč Lilly je bila neverjetno ljubosumna. In vendar se je po mnogih zapletljajih vse srečno končalo. K temu pripomorejo v prav posebnih meri dobri igralci: Straussa glumi Alfred Jerger, za humor skrbi Leo Slezak, v ženskih vlogah pa sta zelo uspešni Marija Paulerjeva in Lizzi Holzschuh.

Adolf Wohlbrück v vlogi praškega študenta

Adolf Wohlbrück je zadnja tri leta med najbolj zaposlenimi in najbolj priljubljenimi filmskimi igralci. To je eno izmed tistih imen, ki že samo jamči za gotovo višino filma, pa naj že predstavlja komedijo ali tragedijo. Nedavno smo Wohlbrück gledali v Forstovem filmu »Allotria«. Dober je bil, prav gotovo. Toda njegova igra je bila ozko povezana z vlogami ostalih treh igralcev, ki so mu bili povsem enakovredni. Popolnoma samonikel, uveljavljen z vsem svojim talentom pa je Adolf Wohlbrück v enem najbolj slovečih filmov letošnje sezone, v »Praškem študentu«. Poznamo mojstrsko Ewersovo no-

velo, ki je že poslužila za nemi film. Takrat je »Praškega študenta« igral Konrad Veidt. Bili smo s filmom prav zadovoljni. Toda vse močnejše nam bo prelepa zgodba oživljena v zvočnem filmu, kjer bo »praškega študenta«, ki je prodal svojo senco, igral Adolf Wohlbrück. Z njim igra sloveča lepotica Doroteja Wleick, ki se je po precej lepih uspehih vrnila iz Amerike, in pa Teodor Loos, ki obiskovalcem naših kinematografov tudi ni neznan. Film je napravila Cine-Allianz, režiral je dr. Artur Robison, lepe glasbene vložke pa je oskrbel Teo Mackeben.

Matineja Z. K. D.

Danes ob 14.15 nepreklicno zadnjikrat
zabavni pevski in glasbeni velerfilm

Pesem za Tebe

JAN KIEPURA

Paul Hörbiger — Ida Wüst — Paul Kemp

V KINU MATICI

JENNY JUGO

Cene din 3.50 in 5.50

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 19. aprila: Zaprti.
Torek, 20. aprila: Matura. Red A.
Sreda, 21. aprila: Simfonija 1937. Red Sreda.

Četrtek, 22. aprila: DR. Red Četrtek.
Petek, 23. aprila: Zaprti (Gostovanje drame v Celju: Matura).

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 19. aprila: Zaprti.
Torek, 20. aprila: Zaprti (generalka: Plamen).
Sreda, 21. aprila: Plamen. — Premierski abonma.
Četrtek, 22. aprila: Pikova dama. Red C.

Premiera Respighijeve opere »Plamen« v sredo, 21. t. m. bo pomenila zopet velik dogodek v našem muzikalnem življenju. Libretto je posnet iz angleščine po delu »The Witch« (Carodejka), ki ga je spisal Wiers Jensen, operni libreto je napravil Claudio Guastalla. Godi se v 7. stoletju v Ravenni v cvitu bizantinske dobe. Takrat je nastala vera v uročne poglede, prepričanje, da je mogoče z mislijo moriti, vzbujači s čari ljubezen itd. »Plamen« je ljubezen, ki zatli in se vžge med Bazilijevo (Primožič) in mlado ženo Silvano (Gjungenčev) in njegovim sinom iz prvega zakona Donello (Gostič). Spoznanje te pregrešne ljubezni, kateri se je vdala Silvana povzroči nenad-

no Bazilijevo smrt. Spritno tega pride tajna ljubezen na dan in Silvana se mora zagovarjati pred klerom, obtožena je, da je s pomočjo tajnih urokov očarala Donella. Glasba je pisana, v arhabskem cerkvenem slogu, ter vsebuje nadvse učinkovite pevске partije. Dirigent: Stritof, režiser prof. O. Šest.

Gostovanje znamenitega nemškega umetnika Alberta Bassermanna in njegove dunajske skupine bo 28. t. m. v operi. Izvajali bodo Lessingovo klasično igro »Nathan der Weise«. Bassermanna štejemo med največje umetnike, njegov sloves je razširjen po vseh kulturnih državah. Našemu občinstvu je znan iz raznih filmov. Umetnik je bil dolga leta lastnik Iflandovega prstana, ki ga podelijo soglasno največjemu dramatskemu umetniku. Bassermann ga je nataknil pokojnemu Mojsiju, ko je ta umrl. S tem je izkazal svoje veliko spoštovanje pred umetnostjo umrlega igralca. Bassermann je največji živeči umetnik-realist, v mladosti se je moral težko boriti, da se je uveljavil kot igralec te smeri, on velja kot njen utemeljitelj na nemških odrih. Njegovo človeško globoko prečuteno kreacijo so enkratne umetnine in spajajo med največja umetniška doživetja, ki nam jih more nuditi gledališče.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Službo dobi

Seveda 1. dan davka 8 Din.
za štiri ali dajanje naslova
1. Dan. Najmanjši znesek
17 Din.

Dve prodajalki
modne ali galanterijske
strobe, sprejemne za ta-
kopi. Ena za tovarno v Sa-
viji, druga za podružni-
co v Ljubljani. Ponudbe s
navedbo dosedanjih služ-
nih mest, zahtevkov itd.
na tovarno delavko, naga-
vje in svilenje triko pe-
tila. Josip Vidmar, Ljub-
ljana — Savije 18. 999-1

Šoferja
ključavnice, sprejme ta-
ko tovarna Vidmar, Ljub-
ljana — Savije 18. 999-1

Korespondenta
ali korespondentinja za
slovenski in srbsko-slov-
ski jezik sprejme tovar-
na Vidmar, Ljubljana
Savije 18. 9918-1

FOTOAMATER

Fotografiranje z infrardečimi žarki

si osvaja zavoljo svojih nenavadnih, v marsikaterem oziru uporabnih efektov tudi amaterske kroge, posebno, odkar so ti spoznali, da je po svoji tehniki prav tako preprosto kakor vsa druga fotografija. Nekaj pažnje zahteva prav za prav samo vprašanje ostre ustanovitve, ker ni verjetno, da bi si povprečni ljubitelj naročal specialno korigirane objektivke. Sicer pa za krajše goriščne (do 7,5 cm) posebna korekcija ne prihaja dosti v poštev. Če ustanoviš kakor za normalne plasti in malo bolj zasloni, si lahko gotov, da boš dobil tudi na plasti za infrardeče žarke polno ostrino. Za daljše goriščne in snemanje bližnjih predmetov pa ustanovi na medicino, potem ko si dal na objektiv svetlo rdečo sito. Šele za sam posnetek daj na objektiv črno sito in še nekaj zasloni.

Najdaljše možne osvetlitve

so za gibajoče se predmete odvisne od smeri gibanja z ozirom na kamero (sporedno s kamero, proti njej ali od nje, poševno z njo), od bližine gibajočega se predmeta in seveda od hitrosti gibanja. V tem pogledu eksistira točne tabele, ki imajo samo ta nedostatek, da v odločilnem trenutku ni-

maš časa pogledati vanje. Bolje je boš vozil, če si zapomniš, da moraš za nebrza gibanja (cestni prizori brez vozil, otroci v mirni igri, rastline v zmernem vetru itd.) vzeti vsaj 1/50 sek., za hitrejša gibanja (kolesarji na cesti, živahni otroci, mimoidoči od blizu itd.) vsaj 1/200 sek., a za hitre sportne prizore, brez avtomobile itd. 1/500 do 1/1000 sek. S tem ni rečeno, da bi tudi sportnih prizorov ne mogel snemati n. pr. z 1/100 sek., gre le za to, da znaš v takšnih primerih ujeti trenutke manjšega gibanja. Za to pa je treba prakse in če je nimaš in ti svetlobne prilike dopuščajo, se drži rajši zgoraj navedenih časov. Sicer pa malo neostreline pogostoma vtis gibanja na sliki poudarja. Pri kamerah z razpornim zaklopom je treba aparat po možnosti držati tako, da bo tekel razpor istosmerno s predmetom. Hitra gibanja se dajo z daljšim momentom obvladati tudi tako, da sledimo gibanju s kamero. V tem primeru so okvirna iskala neprepeljiva.

Za amaterjevo knjižnico

»Photographie für Alle«, 8. številka, govori o fotografiji z infrardečimi žarki ter priobčuje celo primerjalno serijo takšnih fotografij iz naših krajev, ki jih je posnel M. Plotnikov. Daljši članek daje navodila za izdelavo preprostih, praktičnih in poceni robnih mask. Poseben članek razpravlja o kvadratnih formatih, poleg raznega dro-

Novo področje zbiranja

Narajajoča specializacija, ki je v zadnjem času nekoliko popustila, je spet odkrila nekaj novega. Filatelisti so začeli zbirati dopisnice z istimi slikami, kakor so na znamkah. Zlasti v Franciji in Belgiji si je nov način zbiranja pridobil mnogo navdušenih pristašev. Zbirajo se samo pokrajinske slike, ki morajo ustrezati naslednjim pogojem: 1. Slika na dopisnici mora biti ista, kakor na uporabljivi poštni znamki. 2. Razglednica mora biti frankirana tam, kjer je slika, čeprav je treba zaradi tega plačati v nekaterih državah kazenski port. 3. Poštni žig naj ima ime kraja, ki ga kaže razglednica in znamka. 4. Razglednica in žig morata biti brezhibna. V Belgiji so izdali celo poseben katalog za take znamke.

Znamke v teku časa

Avstralska znamka po 6 pennyjev, ki jo imenujejo »Cookaburra« in ki je bila izdana leta 1914., zadnja leta nenavadno narašča v ceni. Zlasti rabljena je zelo draga.

Bachrainska znamka po 5 rupij postaja rabljena čedalje dražja. V zadnjih treh letih je njena cena 20 krat porasla.

Isto velja tudi za Brunejsko znamko po 1 dolar iz leta 1907., ki ima za vodni znak večkratno zvezdo.

Čedalje bolj iščejo filatelisti znamke, ki so bile izdane v spomin na razne filatelistične razstave. Prav draga je že postala somnimska znamka z razstave »WIP« na Dunaju. Še bolj je zrasla v ceni poljska znamka, ki so jo izdali leta 1923. v mestu Thornu za filatelistično razstavo.

Zanimivo je tudi, kako se ceni norveška letalska znamka po 45 berov. Nerabljena se prav lahko dobi, žigosana in na pismu pa je zelo redka.

FILATELIJA

Nove znamke po svetu

Brazilijska: Brazilska pošta uprava bo izdala spet nove spominske znamke, to pot za 400 letno mesto Olinde. Serija bo obsegala pet raznih znamk, ki bodo kazale slike prvotne naselbine in današnjega mesta.

Kanadska: Kanadska pošta uprava je zdaj izdala prve vrednote s sliko kralja Julija V. Znamke za 1 cent je zelena, za 2 centa rjava za 3 cente pa rdeča. Vrednote do 8 centov, ki smo jih zadnjič že napovedali, izidejo šele te dni. — Kanadska spominska znamka ki bo izdana za kraljevo kronanje, kaže sliko kralja in kraljice v širokem prečnem formatu. Prvotno so mislili izdati več vrednot, zdaj pa so odličili samo za eno po 3 cente.

Češkoslovaška: Češka pošta uprava bo izdala v maju serijo dobrodelnih znamk za pomoč otroku. Vsega bodo tri vrednote, in sicer po 50+50 vinarje, 1 krono + 50 vinarjev ter 2 kroni + 1 krono. Hkratu javljajo tudi iz Češke, da znamke za Malo antano ne bodo izšle. Vzroka, zakaj se ta načrt ne bo uresničil, ne vemo.

Nizozemska: Nizozemska pošta uprava bo izdala v avgustu za svetovno skupščino skavtov v Haarlemu tri posebne znamke, ki bodo stale skupaj 20 centov. Kakor je znano bo izdala take znamke tudi Nizozemska Indija.

Mandžurijska: Za peto obletnico ustanovitve mandžurskega cesarstva so izšle posebne spominske znamke. Tiskali so jih litografsko v Hsingkingu in kažejo solnce nad mandžurskimi polji. Znamka po 1½

fena je rdečkasta, po 3 fene pa višnjevo zelena.

Nova Gvineja: Znamke Nove Gvineje, ki bodo izdane v spomin na kronanje kralja Jurija VI., bodo kazale sliko kralja in bodo imele napis »Coronation of King Georg VI.« Znamke po 2 pennyja bo izšlo 9.000 pol, znamk po 3 pennyju, 5 pennyjev in 1 šiling pa po 8.000 pol.

Španija: Uporniška vlada je izpremenila svoj dosedanj naslov »Junta de Defensa Nacional« v »Espana Correos« na znamkah po 1 in 2 centimos s sliko številke, po 10 centimov s sliko Salamance po 50 centimov s sliko Granade in 60 centimov s sliko Cordobe. Razen tega je izšla cela vrsta raznih dopolnilnih znamk po različnih mestih. Dodatki katalogov jih beležijo že 61. Od tega je 20 znamk po 5 centimov in 21 po 10 centimov. Ostalih 21 znamk so razni provizoriji, med njimi spominski provizoriji za zavzetje Malage, ki imajo napis »Arriba Espana!« — Malaga Liberada, 8. II. 1937.« v rdeči ali črni barvi.

Britanska Indija ne bo izdala spominskih znamk

Poštna uprava v Novem Delhiju javlja uradno, da Indija ne bo izdala za kronanje kralja Jurija VI. v Londonu nobene spominske znamke. Ta odločitev je precej ne- navadna, razlagajo pa jo s tem, da bodo izdali v Indiji lastne spominske znamke, ko bo kralj Jurij VI. kronan za indijskega cesarja.